

Največji slovenski tednik v Zedinjenih državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV uredništva in upravnistva: 1951 W. 22nd Place Chicago, Ill.

GLASILNO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

OFFICE: 1951 W. 22nd Place Chicago, Ill.

No. 49. Štev. 49.

Chicago, Ill., 15. decembra (December) 1915

Leto 1. Volume 1.

Lokalne vesti.

— Kdor izmed rojakov ali rojakinj našega mesta se še ni za Stefanji dan, 26. dec. t. l. nikamor odločil, naj ne zamudi lepega popoldne in večera v dvorani naše slovenske verke sv. Štefana, kjer se bode prikrat v našem mestu uprizorilo prekrasno igrano "Nežka z Bleda," koja priredi, kakor smo že enkrat omenili slov. žensko podp. društvo Marije Pomagaj št. 78. K. S. K. J. v prid svojega novega bolniškega sklada. Igrano se uprizori dvakrat in sicer ob 2 uri pop. in zvečer ob pol 8 uri. O kratki in glavni vsebini te igre poročamo v prihodnji številki. Vstopnice so že sedaj na prodaj pri društvenih uradnicah, istotako tudi v pisarni "Glasila K. S. K. Jednote."

— Začetkom tega meseca se je naša naselbina pomnožila zopet za eno slovensko družino. Kakor znano, se je preselil semkaj iz Joliet znani rojak A. Horwat s celo obitelji. Mr Horwat je imel svojo obrt že več let v Jolietu in si je pridobil med ondodnimi rojaki splošen ugled in simpatijo. Tem povodom mu kličemo tudi: Dobrodošel v našo sredino in mnogo uspeha pri trgovini! Mr. Horwat ima svojo pisarno na 1827 W. 22 St.; stanuje pa v Ciero, Ill.

— Božič se nam zopet bliža! To se jasno kaže v doletnem trgovskem delu mesta, kjer postaja valed nakupa božičnih daril po raznih trgovinah vedno bolj živahno. Veščaki sodijo, da se niso v Chicagu ljudje še nikdar tako pripravljali za božične praznike, kakor baš letos. Minulo soboto, se je mudilo v najbolj obiskovanem delu mesta ob State St. okoli 1 milijon ljudstva. To prekaša enodnevni obisk minule svetovne razstave v Chicagu, St. Louisu in San Franciscu. Samo neko znano veletrgovino je posetilo 500.000 ljudi. Naval na trgovine bode gotovo tekoči teden še večji.

— V Grant parku bode letos na sv. večer postavljeno mogočno božično drevo, katero je naročil list "Chicago American" iz Michigana. Smreka, ki je prava redkost svoje vrste je 90 čevljev visoka; okrašena bo s tisočermi in tisočermi električnimi lučkami. To izvanredno javno božično slavlje bode gotovo pohitelo gledat številno občinstva.

— Dne 11. t. m. je došlo na La Salle postaji 89 belgijskih izseljencev begunov. Nekaj od teh se je podalo naprej proti zapadu, drugi so pa ostali v Chicagu pri svojih sorodnikih in znancih. Med nesrečniki je bilo največ osirotelih otrok. Ameriška belgijska pomožna družba je skrbelo za gostoljuben sprejem teh begunov, ki so prišli iz pekla v — nebasa.

— Meseca novembra letos se je uročila chikaški policiji za \$250.000 vrednosti raznega izgubljenega in ukradenega blaga. To blago hrani sedaj policija toliko časa, da se pravi lastniki ne zglasijo. Največjo vrednost reprezentirajo ukradeni avtomobili, vozovi in konji \$191.837.30.

— Minulo soboto in nedeljo je zapadlo v našem mestu 4 palece snega. Da se je ta sneg spravilo s pota, je moralo mesto plačati \$6.150. 700 kidalcev in 200 voz je bilo pri tem zaposlenih.

— Zveza gostilničarjev v Chicagu bode te dni v zakonodaji uveljavila svojo pritožbo vsled znane zunanove odredbe o zapiranju gostin ob nedeljah. Kakšen bode vpeh te pritožbe, se bode videlo šele čez nekaj časa.

— Dne 11. t. m. se je mudil v našem mestu bivši predsednik

William H. Taft. Povabile so ga namreč sufragetke, katerim je označeni dan govoril v neki veliki privatni dvorani. Taft je vnetim borilkam za žensko volilno pravico tako izvrstno govoril, da so ga hotele nekatere same navdušenosti in veselja objeti.

Ameriške vesti.

Wažne predloge v kongresni zbornici.

Washington, D. C., 13. decembra. Senator Owen iz Oklahome ima izdelano zelo važno predlogo za premembo konstitucije tikajoče se napovedi kake vojne v Zedinjenih državah. To predlogo se bo skoraj gotovo sprejelo pri sedanjem kongresnem zasedanju, ki določa, da se v Zedinjenih državah ne sme pričeti preje kake vojne, ako iste ne proglasi preje kongresna zbornica z nadpolovično večino. Poleg tega se mora vršiti za napoved vojne tudi splošno ljudsko glasovanje, pri čemur naj bi enako določevala nadpolovična večina oddanih glasov in nadpolovična večina kongresionalnih distriktov.

Mornariški tajnik Daniels je povodom 64. kongresnega zasedanja predložil v parlamentu svojo poslanico, v kateri prosi zastopnike ljudstva, da naj mu dovolijo \$500.000.000 kredita za povečanje mornarice. Ta denar naj bi se tekom 5 let izdal, tako da bodo imeli do tedaj Zedinjene države 450 raznih bojnih ladij na razpolago. Med temi naj bi se zgradilo 100 novih podvodnih obrežnih čolnov najnovejšega sistema in 108 torpednih rušilec.

Med ostalimi važnimi predlogami v sedanjem zasedanju je tudi zopetna predloga v omejitvi naseljenecv. To postavilo se namerava uvesti s poostrenjem naseljskega zakona glede naobrazbe naseljenecv. Glasom te postavbe ni moral znati vsak priseljenec pisati in čitati v svojem materinem jeziku, in če bi se ga naj deportiralo. Teško pa, da bode sedaj ta predloga uspešno prodira, ker je bila od leta 1897 že trikrat od gotovih predsednikov zavrnjena, a li veterana. Prvo tozadevno predlogo je predsednik Cleveland dne 2. marca 1897 vetiral injemu je sledil predsednik Taft dne 4. marca 1913 in istotako je storil tudi lansko leto naš sedanji predsednik Wilson.

Washington, D. C., 13. decembra. Dne 10. t. m. je senator Hoke Smith iz Georgije prečital v kongresu svojo resolucijo, da naj bi se uvedlo strogo zvezno preiskavo, ker se Angleži preveč umešavajo v našo ameriško trgovino. Dalje naj se uvede ponovno preiskavo povodom številnih torpednih napadov na razne ameriške ladje in številnih bombnih zarot. Ameriška vlada naj izdela nove postavbe in ukrepe, da se bode lahko na podlagi teh postav ščitilo življenje in last ameriških državljanov.

V političnih krogih se govori, da bode resolucija senatorja Smitha enoglasno sprejeta v obeh kongresnih zbornicah.

Imenovanje novega poslanika za Mehiko.

Washington, D. C., 13. decembra. Državni tajnik Lansing je uradno naznanil, da je imenovan poslanikom za Mehiko dosedanji zastopnik generala Carranza, Eli-seo Areondono. Novim poslanikom Zedinjenih držav za Mehiko bode pa najbrž imenovan dosedanji poslanik republike Chile, Harry P. Fletcher.

Mirovni agitator Ford.
New York, N. Y., 14. decembra. Tukajšnji "Associated Press" se iz Kristianije na Danskem poroča, da ne bode nizozemska vlada pripoznala, ali vobče kaj podpirala mirovne agitacije ameriškega milijonarja Henry Forda, ki je na potu proti Kristianiji z 168 svojimi gosti. Tej družbi se na Holandskem tudi ne bo delalo nikakih ovir pri izkrcanju; v slučaju da bi uprizarjala Fordova družba kake nerednosti, bode morala svoj glavni stan premakniti v kako drugo državo.

Henry Ford, predsedniški kandidat.

Omaha, Neb., 13. decembra. Tukajšnja republikanska stranka je uveljavila pri vladi pismeno prošnjo, da bi smela postaviti pri prihodnjih predsedniških primarnih volitvah na tiket znanega tovarnarja Henry Forda. Republikanci te države imajo vsled tega v Forda toliko zaupanja, ker se slednji tako zanima za svetovni mir.

Proti zarotnikom.

Washington, D. C., 13. decembra. Na podlagi predsednikove poslanice se je tukaj ustanovil centralni poizvedovalni odbor, ki naj spravi na dan vse važne točke nemških in avstrijskih zarotnikov v Zedinjenih državah, ki skušajo kršiti tukaj nevtraliteto. Zvezna oblast bode v prihodnje stopala tudi takim listom na prste, ki delajo tukaj propagando za kako inozemsko državo, kar bi znalo škoditi ugledu in varnosti Zedinjenih držav. Urednike takih listov se bode eksemplarično kaznovalo, liste pa enostavno prepovedalo.

Politične spletke z Avstrijo.

Washington, D. C., 13. decembra. Med Zedinjenimi državami in Avstrijo postaja napetost vsled potopa "Ancona" vedno bolj ostra. Ameriški poslanik na Dunaju ima sedaj že v rokah protestno noto Zedinjenih držav, v kateri se zahteva odločen odgovor zaradi torpediranja italijanskega parnika "Ancona." Ako ne bo Avstrija poyoljno odgovorila na to protestno noto, se bo medsebojno diplomatsko zvezo prekinilo.

Državni tajnik Lansing je dobil zadnje dni nove obtežilne dokaze, da je avstrijski generalni konzul v New Yorku delal protipostavno v več točkah. Tako imajo sedaj pri tukajšnji vladi fotografirano pismo avstrijskega diplomatskega uradnika barona Zwiedineka, ki je l. 1914. iz Manchester, Mass., obširno pojasnjeval generalnemu konzulu Nubru, kako bi se zamoglo s ponarejenimi ameriški potnimi listi spravi več avstrijskih rezervistov preko morja domov. Pri tem je šlo tudi za 6 avstrijskih rezervistov, ki so hoteli potovati iz San Franciscu, Cal., v staro domovino.

Vse kaže nato, da bode naša vlada odslavila tudi sedanjega avstrijskega poslaniškega namestnika barona Zwiedineka in avstrijskega generalnega konzula von Nubra iz New Yorka.

Senzacionalna rasprava.

New York, N. Y., 13. decembra. Zvezna vlada bode pričela tukaj tekoči teden z nadaljevanjem znane rasprave nemških in avstrijskih zarotnikov. V to svrhu je pozvan tudi tajnik Narodnega delavskega mirovnega sveta L. P. Straube iz Chicaga in predsednik organizacije American Federation of Labor, Samuel Gompers. Sedaj se je dognalo, da je bilo več delavskih vodij podkupljenih od

zarotniške stranke, da se je uprizarjalo širom držav številne stavke po tvornicah municije. Ti so tudi baje v zvezi ali sokrivi številnih požarov po raznih tovarnah za izdelovanje streliva?

Danes prihaja semkaj poročilo, da je na visokem morju neka angleška križarka ustavila nekega nemškega agenta, ki je odgovoren za požar znane municijske tovarne v South Bethlehem, Pa., ki je naredil za 3 milijone škode. Ta agent se je vračal domov s ponarejenim potnim listom.

Brezlična brozjavna postaja v Springfieldu.

Springfield, Ill., 13. decembra. Državni guverner Dunne namerava uvesti na državnem kapitolu veliko in močno brezlično državno postajo, ki naj bi služila osebno v vojaške svrhe. Da se bode guvernerjev načrt uresničil, bode morala postavodaja dovoliti potrebno svoto za zgradbo te brezlične postaje.

Gradba novega mesta za delavce.

Chippewa Falls, Wis., 13. decembra. Znana elektrarna "Wisconsin Light and Power Co." bode zgradila v Wissooti ob Chippewa reki novo mesto, kjer bodo stanovali izključno njeni uslužbeneci. Mestece bode zgrajeno po najboljšem modernem načinu; ondi bo prebivalo lahko 1000 družin. Družba namerava zgraditi najprvo velik jez, ki bo veljal \$2.000.000, zatem se bo pa ondi postavilo veliko novo tovarno električnih izdelkov.

Vojna, — loterija.

Parsons, Kans., 13. decembra. Anton Gramer, lastnik neke male pralnice obleke v našem mestu je naročil lansko leto od nekega veletržca 10 galon neke kemične tvarine po \$1.29 gal.; prejel jo je pa pomotoma 100 galon. Ker se je cena one snovi vsled vojne zelo podražila, je Gramer prodal nazaj 90 galon tega karbonskega klorida po \$30.15, pri tem je zaslužil čistih \$2.613.50.

Dragocena krava.

Farmer Oliver Cabana v Buffalo, N. Y., ima gotovo najbolj dragoceno kravo na celem svetu. Isto ceni namreč na \$20.000. — Od 3. do 10. decembra mu je dala 658 funtov mleka, iz katerega je naredil 41.75 lb surovega masla. To tvori svetovni rekord. Kravo "Lady Pontiac" molzejo po 4 krat dnevno pod nadzorstvom veščakov.

Inozemske vesti.

Poročila z južnega bojišča.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. Iz glavnega vojnega stana se semkaj poroča, da so bile prisiljene vse francoske in angleške čete zapustiti macedonsko ozemlje vsled uspešnega nastopa bolgarskega generala Todorova. Bolgari so zavzeli večeraj dva važna srbska mesta: Doiran in Gievglji. Pri spopadu za posest teh mest so bile dve angleške divizije popolnoma uničene.

Bolgari so zasedli dalje še štiri druga mesta na južno zapadni srbski meji: Oehrido, Strugo, Dibro in Djakovo. Francoske in angleške zavezniške čete se pomikajo sedaj proti Solunu. Vprašanje nastane sedaj, če se bodo zamogli Francози in Angleži uspešno braniti, da jih konečno sovražnik tudi iz grškega ozemlja ne prežene. Za obrambo samega Soluna potrebujejo najmanj še 150.000 mož močno armado.

Solun, Grška, 13. decembra. — List "L'Opinion" poroča, da nameravajo bolgarske čete prodrati

preko meje na Grško. Ker se Grki boje tega vpada, se je koncentrirala že velika grška armada na meji, da bi zabranila pot sovražnim Bolgarom.

Pri Ipeku, v Črni gori je prišlo večeraj tudi do hudega spopada med neko avstrijsko in črnogorsko divizijo. Pri tem so Avstrijci zaplenili 10 zakopanih topov in odvedli s sabo 1500 vojnih ujetnikov.

Od celokupne srbske armade je še nekaj razpršenih čet v bližini Oehrida jezera, nedaleč od Bitolja, druga je pa deloma ali zbežala v Črno goro, v Albanijo, — ali je bila uničena ali pa ujeta. Omilovanja vredni Srbi so na begu pred sovražnikom brez municije in brez živeža. Značilno je tudi, da niso Srbi v Albaniji na varnem, ker jih domačini ali Arnavti še iz starega sovraštva zahrbtno napadajo. Sovraštvo med Srbi in Albanci izvira še iz zadnje balkanske vojne.

Zaveznikom Srbov, Črnogorcem se godi v tem pogledu malo bolje. Čeravno so jim Avstrijci za petami, so se zadnje dni uspešno umaknili visoko v gore, kjer bodo lahko odbijali sovražne napade.

Pariz, Francija, 13. decembra. Neki dopisnik poroča tukajšnji "Havas" agenturi iz Athen, da je nastala med prestalim srbskim prebivalstvom splošna lakota, draginja in beda, ker so celo srbsko ozemlje okupirali Nemci, Avstrijci in Bolgari. Ondi se jemlje srbski denar samo za polovico prave vrednosti v prometu. V Srbijo že prihajajo številni inozemski trgovci, ki zatrjujejo, da ne bo Srbija nikdar več prosta, ali samostojna država.

London, Anglija, 13. decembra. Turki se vedno bolj in bolj pomikajo proti Adenu v južni Arabiji ali ob Rdečem morju, kjer si hočejo prisvojiti prehodno točko do suškega prekopa. Med Mahadijem in Adenom so se vršili zadnje dni hudi spopadi, kjer so bile angleške čete do cela porazene.

Boji pred Gorico.

Dunaj, Avstrija, 13. decembra. Italijanski napadi za posest ozemlja v bližini Gorice se vedno nadaljujejo, a brezuspešno. Dne 11. t. m. so se skušali Italijani zopet pomakniti dalje proti Oslaviji, sv. Mihaelu in sv. Martinu na doberdovski planoti, naše čete, čeravno v veliko manjšem številu, pa vse te napade junško odbile nazaj. Tudi na severozapadni strani Tolmina smo imeli lepe uspehe, kjer smo pri Dolju zajeli precej veliko in močno sovražno skupino.

Bombardiranje mesta Ancona.

Dunaj, Avstrija, 13. decembra. Večeraj je neki oddelek naše zračne flote napadel italijansko obrežno mesto Ancono, kjer je bombardiral ondoto postajo, elektrarno in municijsko skladišče. Konečno se je ta flotila nepoškodovana vrnila nazaj.

Aretacije na Češkem.

Pariz, Francija, 14. decembra. Vsled veleizdaje je avstrijska vlada aretirala vse osebe praškega lista "Čas", list pa ustavila. Poleg tega se nahaja v zaporu tudi številno znanih čeških domoljubov, ki so delovali za neodvisnost Češke. Med temi so tudi 4 ženske: gospa Masarikova, Duškova, Benešova in Hajekova.

Pomanjkanje premoga v Avstriji.

Curih, Švica, 13. decembra. — Iz Avstrije prihajajo semkaj poročila, da je nastalo ondi po več mestih splošno pomanjkanje pre-

moga. Na Dunaju, v Gradenu in v Ljubljani so vsled tega v hudem strahu, ker se bode moralo plinarne in elektrarne zapreti.

Novo nemško vojno posojilo.

London, Anglija, 13. decembra. Kakor se tukajšnji Centralni časnikarski agenciji poroča, se je v nemški državni zbornici zopet dovolilo \$2.500.000.000 vojnega kredita.

Nemčija pripravljena za stalno premirje.

Berlin, Nemčija, 14. decembra. Povodom tvoritve zasedanja v državnem zboru se je dne 9. t. m. nemški kanceler Bethmann-Hollweg izrazil, da je Nemčija pripravljena le tedaj sklepati kako premirje, ako se jo bo zagotovilo, da bode trajalo to premirje stalno, ali za vedno. V obse se sodi, da bode sedanja svetovna vojna končana koncem februarja 1916. To se da sklepati tudi radi tega, ker je nemški cesar preložil poroko svojega najmlajšega sina princa Jachima z anhaltsko princesinjo Marijo do konca februarja. Poroka, bi se imela vršiti letos o Božiču.

Demonstracije v Berlinu.

London, Anglija, 14. decembra. Iz Amsterdamu se semkaj neuradno poroča, da so se vršile te dni v Berlinu velike protivojne demonstracije. Ljudstvo se je zbralo pred cesarsko palačo, kjer je zahtevalo, da naj se že enkrat konča z vojno. Ravno isti čas je došel tudi nemški prestolonaslednik v Berlin, kojega je razjarjena množica naravnost zasramovala. Vsled tega je bilo nekaj oseb od policije ubitih, več ranjenih in aretiranih.

Tudi iz Budimpešte na Ogrskem prihaja semkaj preko Švice slično poročilo. Ogri so tudi že siti vojskovanja. Sedaj zahtevajo mir in odepitev Ogrske od avstrijske monarhije.

Nemci zapuščajo Lvov.

Kijev, Rusija, 14. decembra. — V mestu Lvov je izbruhnila neka zelo nevarna kožna epidemija. Ker se bojijo stanovaleci mesta osebno pa nemško in avstrijsko vojaštvo hudih posledic te epidemije, zapuščajo trumoma Lvov.

Načrti Nemcev.

Rim, Italija, 14. decembra. — Iz Carigrada prihaja semkaj vest, da nameravajo Nemci na spomlad udreti z 500.000 mož broječo armado v Indijo. To armado bode vodil nemški feldmaršal von der Goltz paša in bo obstojala iz 100.000 Nemcev, ter 400.000 Turkov. Nemci so za sedaj opustili svoj nameravani vpad v Egipt. Sedaj se dovažajo že veliko množico premoga, živeža in streliva iz Nemčije v Carigrad v to svrhu.

Razstrelba v belgijski orožarni.

Pariz, Francija, 12. decembra. V Havre na Francoskem je nastala večeraj velika razstrelba ondote belgijske državne izdelovalnice orožja in municije pri koji je bilo ubitih nad 1000 oseb. Sodi se, da je ta grozen čin povzročil kak nemški zarotnik.

Kitajska zopet monarhija.

Pekin, Kitajska, 13. decembra. Dosedanji predsednik kitajske republike Yuan Shi Kai se je izrazil da prevzame cesarski prestol nove kitajske monarhije. Tem povodom se vršijo po raznih mestih velike slavnosti, kajti kitajsko ljudstvo je z veliko večino glasovalo, da naj se opusti ljudovlado in uvede zopet monarhistično. Kronanje novega kitajskega cesarja se bo vršilo še le prihodnje leto.

Dopisi in društvene vesti

NAZNANILO.

Cenjenim članicam društva Marije Pomagaj šte. 78 K. S. K. J. Chicago, Ill. se tem potom naznanja, da bode prihodnja ali letna seja dne 19. decembra t. l. in se prične točno ob 2 uri pop. Na tej seji bo več važnega, in volil se bo tudi odbor za prihodnje leto 1916. Zatoraj je vsake članice dolžnost udeležiti se te seje, katera se te seje ne udeleži, zapade kazni po pravilih. Nadalje opominjam vse one, katere še kaj društvu dolgujejo, da naj bi se žavedale dolžnosti, da bi bile ob koncu leta vse poravnano, da se bo zamogel napraviti čisti račun.

Nadalje opominjam vse one članice, katere do sedaj še niste prinesle starih certifikatov za premeniti, da jih prinesete sedaj, ker pozneje bo treba plačati za premembo, sedaj se pa premenjajo zastoj.

S sesterskim pozdravo
Marija Kobal, tajnica.
2040 W. 22 Pl.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem članom društva sv. Janeza Krstnika šte. 143 K. S. K. J. v Joliet, Ill., da se naj udeležijo prihodnje seje, ki se vrši dne 19. decembra t. l. v dvorani stare šole sv. Jožefa.

Pri tej seji se bode volilo nove odbornike za l. 1916 in kdor izmed članov izostane od te glavne letne seje, se ga bo kaznovalo glasom sklepa naše zadnje seje.

Upam torej, da se bodo vsi člani našega društva navedene seje udeležili.

S sobratskim pozdravom do vseh članov in članic K. S. K. J.
Steve G. Vertin, tajnik.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 103 K. S. K. J. v Milwaukee, Wis. Vsem članom gorinavedenega društva se tem potom uradno naznanja, da je naše društvo na svoji zadnji seji 14. nov. sklenilo, da se vrši glavna naša društ. seja dne 19. decembra t. l. ob 2 uri pop. Na tej seji imamo več važnih točk na dnevnem redu in volitev uradnikov za leto 1916, zatorej je dolžnost vsakega člana priti na to sejo; kdor izostane, se bo postopalo z njim po društvenih pravilih.

Dalje opominjam tudi one članice, ki mi še niste oddali svojih starih certifikatov, da jih prinesete s sabo na to sejo.

Konečno tudi naznanjam, da je naše društvo na tej seji razmotrivalo nasvet glavnega tajnika za ustanovitev otroškega oddelka. Člani našega društva se popolnoma strinjajo s tem predlogom, kajti ta uvedba bi bila za našo podporno organizacijo velike koristi in pomena.

S sobr. pozdravom do vseh članov in članic K. S. K. J.
Louis Sekula, tajnik.

Iz urada društva Marije Pomočnice šte. 147 K. S. K. J. Rankin, Pa.

S tem opominjam vse članice omenjenega društva, da se za gotovo udeležijo mesečne seje, katera se vrši dne 19. decembra t. l. v cerkveni dvorani, kakor običajno. Ker imamo na tej seji več važnih stvari in tudi volitev odbora za leto 1916, se je sklenilo, da bo vsaka članica, ki bi ne prišla k tej seji, — plačala 25c kazni v društveno blagajno, izvemši posebnega vzroka.

Sobratiški pozdrav
Ivana Halovanich, tajnica.
230 — 3rd Ave
Rankin, Pa.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam članom društva Vit. sv. Martina št. 75 K. S. K. J. v La Salle, Ill., da se naj gotovo vdeležijo prihodnje redne in ob enem tudi glavne mesečne seje dne 19. decembra t. l. Na tej seji imamo rešiti nekaj zelo važnih točk in ob enem bo volitev odbora za prihodnje leto 1916. Vsak član, ki bi se te seje brez zelo važnega vzroka ne vdeležil, zapade v društv. pravilih določeni kazni. Torej pridite polnoštevilno!

Vsled številnih bolnikov pri

našem društvu je bil na zadnji seji sprejet predlog, da plača v mesecu novembra in decembru vsak član po 50c izredne doklade, ali pa v decembru \$1.00 skupaj. Večina članov je bila s to določbo bolj zadovoljna, kakor pa, da bi se v ta namen prirejalo kako veselico.

Zajedno prosim s tem vse one članice našega društva, kateri dolgujejo na asesmentih, da svoj dolg zagotovo do prihodnje seje poravnajo. Treba mi bo zaključiti, celoletni račun in da bomo plačali bolnikom podporo, do katere so opravičeni. Pri tem še opozarjam vse članice, da imate obiskovati bolne sobrate, da svojo dolžnost natančno izvršite, osobito da se udeležujete sej, kjer je treba poročati o stanju bolnika.

Z bratskim pozdravom
John Novak, tajnik.

Iz urada društva sv. Franciška Sal. št. 29 K. S. K. J., Joliet, Ill.

S tem se naznanja članom gorinavedenega društva izid letne seje vršče se dne 5. decembra t. l. Na tej seji so se sledeče važne točke razmotrile in odobrile:

- 1.) Naše društvo se popolnoma strinja z uvedbo otroškega oddelka pri K. S. K. J., kar bi bilo za njuno velike vrednosti, osobito za bodočnost.
- 2.) Da se naj dosedanja naša društvena pravila zboljšajo, da bodo odgovarjala sedanjim razmeram in delovanju društva, kakor naša stara pravila so v nekaterih točkah pomanjkljiva. V to svrhu se bo sklicalo še eno posebno sejo.
- 3.) Predlagano in sklenjeno glede praznovanja 20. letnice društvenega obstanka. Za to slavnost je bilo veliko navdušenja in naj bi se ista vršila v mesecu februarju 1916 v stari šoli sv. Jožefa, ako bo mogoče. V ta namen naj plača vsak član 50c.

Dalje naznanjam, da se ni nič omenilo na tej seji glede pristopnine; torej ostane že znižana pristopnina \$1.00 za nedoločen čas v veljavi. S tem je dana vsem še naprej lepa prilika za pristop pod zastavo našega lepo napredujočega društva in K. S. K. J. Dolžnost me veže, da opominjam še enkrat vse one članice, ki zaostajajo z uplačevanjem, da naj bi prečitali društvena in Jednotina pravila, kar jih bo napotilo do tega, da bodo poravnali zaostanek gotovo do 25. decembra 1915, ker leto se bliža h koncu, ravnotako tudi račune in poslovanje društva se mora zaključiti koncem decembra. Želeči torej, da stori vsled tega vsakdo svojo dolžnost.

Novoizvoljen odbor našega društva za leto 1916 obstoji sledeče: Predsednik: Martin Težak, Podpredsednik: Josip Dunda, I. tajnik: John Lekan, II. tajnik: Frank Laurich, Blagajnik: Peter Rozich, Zastopnik: Joseph Legan, I. nadzornik: Frank Stingelec, II. John Hrvatin, III. Joseph Rozich, Reditelj: Gregor Groznik.

Tudi si usojam voščiti vesele božične praznike in srečno in zdravo novo leto vsem članom in članicam društva sv. Franciška Sal. št. 29 in celenu članstvu K. S. K. J.!

Sobratiški pozdrav
John Lekan, tajnik.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam, da je imelo naše društvo sv. Petra in Pavla št. 38 K. S. K. J. v Kansas City, Kans., svojo glavno sejo, dne 5. t. l. na kateri se je vršila volitev uradnikov za prihodnje leto, in bili so izvoljeni sledeči sobratje:

Za predsednika: Math Mayer, 426 N. 6th St.
Za podpredsednika: Peter Sajnich, 322 Ann ave.
Za tajnika: Peter Majerle, 322 Ann Ave.
Za drugega tajnika: Peter Majerle, 415 N. 5th St.
Za zastopnika: John Bižal, 416 N. 5th St.
Za blagajnika: Peter C. Šneler, 613 N. 4th St.
Za prvega nadzornika: Peter Koba, 508 Elizabeth ave.

Za drugega nadzornika: Peter D. Sterk, 616 Elizabeth ave.
Za tretjega nadzornika: Peter Štefanc, 428 N. 5th St.

Vse druge uradnike si predsednik in podpredsednik sama izvolila. Ob enem se lepo zahvalim sobratom našega društva, ker so me zopet izvolili za tajnika, in sicer tako v velikem številu, da sem dobil koj pri prvem glasovanju štiri petine oddanih glasov in ni bilo treba ožje volitve. S tem ste pokazali, da je moje dosedanje poslovanje vzorno in pravično in da me imate radi. Torej se vam še enkrat zahvalim in kličem: Bog Vas živi!

Pozdrav na vse članstvo in mu želim vesele božične praznike in srečno novo leto!

Peter Majerle, Andrijanov tajnik.

Blocton, Ala.

Cenj. sobrat uradnik: — Ni še bilo čitati dopisa iz naše naseblbine v priljubljenem nam "Glasilu K. S. K. Jednote", vsled tega Vas prosim, da priobčite te vrstice v predale Vašega lista:

Kar se dela tiče je slabo, kakor povsod; dela se še nekako s polno paro, le zaslužek je tako pičel, da se je težko pošteno preživljati izvzemši par izjem.

Na društvenem polju ni kaj dobro ne napredujemo posebno ne pri našem društvu št. 24 K. S. K. J. to pa radi tega ne, ker naša Jednota ne plačuje bolniške podpore. O tem imam dokaze ko sem koga nagovarjal za pristop v društvo in Jednoto; a vsakdo se na bolniško podporo izgovarja osobito, ker nima tudi naše društvo dosti denarja v blagajni. Nahajamo se v tako slabem finančnem položaju, da komaj visimo. Članov in članic nas je res še 24 pa smb dolžni na bolniški podpori že nad \$200.

Kakor se vidi nismo samo mi tako "bogati"? so še tudi druga društva, ki prosijo s circularji pri mesečnih sejah pomoči. Mi jim ne moremo dati ničesar, ker smo še sami podpore potrebni.

Te besede sem napisal vsled tega, da bi se naši delegatje na prihodnji konvenciji tudi ozirali na revna ali majhna društva in ne samo na bogata. Saj smo si vendar vsi bratje in sestre v Jednoti. Zakaj bi bil kak razloček med nami?

Članom našega društva naznanjam, da se vrši v nedeljo dne 19. decembra letna seja in volitev odbora za l. 1916. Seja se vrši v katoliški šoli. Prosim Vas, da pridete vsi na sejo; kdor se te seje ne udeleži brez kakega posebnega zadržka, bo plačal 50c kazni v društv. blagajno.

Ob enem pa tudi prosim članice našega društva, da mi zanesljivo prinesete ali dopeljete stare certifikate do prihodnje seje.

S sobr. pozdravom
Joseph Aubel, tajnik,
dr. sv. Barbare št. 24.

NAZNANILO.

S tem naznanjam, da je imelo naše društvo Vit. sv. Florijana št. 44 K. S. K. J., So. Chicago, Ill., dne 5. dec. svojo glavno sejo, kjer so bili izvoljeni sledeči odborniki za leto 1916:

Ker se je naš stari predsednik, sobr. Math Pirnar, zahvalil, je bil izvoljen na njegovo mesto za predsednika sobr. Martin Golobič. Podpredsednik je: John Likovič; tajnik: Jakob Smrekar; zapisnikar: Joe Benkovič; blagajnik: John Kučič; zastopnik: Rudolf Kompare; nadzorniki: Mart. Vukšinič, Joe Kompare in John Miklič; pobiralca denarja: Nick Jakovčič in Joe Lakner; ravnatelj: Frank Hočevar; vodja: Frank Gorenc; vitez: Martin Golobič; zastavonoše: Anton Pucelj in John Fugina; porotni odbor: Rudolf Kompare, Nick Jakovčič in Lovro Samotorčan.

Nadalje tudi naznanjam, da bode imelo gorinavedeno društvo veselico ali "bal" na starega leta zvečer, to je dne 31. decembra t. l. v društveni dvorani. Pričetek ob 7 uri zvečer. Vsled tega ste naprošeni vsi cenj. člani, da se te veselice udeležite polnoštevilno. Vsak član mora kupiti za \$1.00 tiketov, ker je to v prid društvene blagajne, ali za napredek našega društva.

Konečno voščim še vsem članom društva Vitezi sv. Florijana prav vesele božične praznike, ter srečno novo leto, da bi ga še vsled let zdravi in veseli dočakali v milosti

daji in medosebni bratski ljubezni.

S pozdravom
Jakob Smrekar, tajnik.

Iz urada društva sv. Cirila in Metod št. 8 K. S. K. J., Joliet, Ill.

S tem se članstvu tega društva naznanja, da bode imeli skupno sv. obhajilo četrto adventno nedeljo, to je dne 19. decembra t. l., zato naj opravijo člani spoved v soboto zvečer, dne 18. dec. in v nedeljo zjutraj ob pol 8 uri naj se zberejo v stari šoli, da odkorkamo k 8. maši, ter se vdeležimo skupno sv. obhajila.

Ob enem se tudi naznanja, da bode ravno ta dan (19. dec.) letna društvena seja. Vsled tega ste vsi cenj. člani uljudno vabljeni, da se polnoštevilno udeležite te napovedane seje, ker tako zahtevajo društvena pravila.

Sobratiški pozdrav do vseh članov in članic K. S. K. J., posebno pa do članov društva št. 8 in vsem skupaj prav vesele božične praznike, ter srečno novo leto!

Matthew Bučar, tajnik.

Iz urada društva sv. Franciška št. 66 K. S. K. J., Cleveland, Ohio.

Dne 5. decembra smo imeli glavno letno sejo in volitev odbora za l. 1916. Na tej seji so bili izvoljeni sledeči uradniki:

Josip Mehle, preds.; Josip Kuhel, podpreds.; Egidij Verhove, I. taj.; Frank Levstek, II. taj.; Anton Šuštaršič, blag. in zastopnik; porotni odbor: Anton Žnidaršič, Frank Žnidaršič in Frank Bavec; zastavonoša: Anton Hočevar; vrtar: Matija Šuštaršič.

Društvena seja se vrši redno prvo nedeljo v mesecu ob dveh pop. v "Perc Hall", 2523 S.E. 79th St.

Vsem cenj. bratom in sestram voščim vesele božične praznike in srečno novo leto 1916!

Vdani sobrat

Egidij Verhove, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo Marije Device št. 33 K. S. K. J. Pittsburgh, Pa. je na svoji letni seji izvolilo sledeče uradnike za leto 1916.

Peter Balkovec, predsednik.
Josip Ivanušič, podpredsednik.
John Filipič, I. tajnik.
Jurij Starešinič, II. tajnik.
Josip Pavlakovič, zastopnik.
John Balkovec, blagajnik.
Jurij Cvibovšek, Frank Adlešič in Frank Špišič, nadzorniki.

Mihael Špišič, preda. boh. odseka.

Nikolaj Žunič in Stanko Žunič, maršala

Jurij Filipič in Matija Pavlakovič, zastavonoše.

Mate Rogina ml. vratar.

Bratski pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

John Filipič, I. tajnik.

NAZNANILO.

Društvo sv. Barbare št. 40 K. S. K. J. Hibbing, Minn. je imelo svoje letno zborovanje dne 5. t. m. Na tej seji so bili izvoljeni sledeči uradniki:

Predsednik: Mihael Bižal; podpredsednik: Peter Sterk; tajnik: John Povsha; zapisnikar: Marko Sterk; zastopnik: Alois Pucelj; blagajnik: John Grebenc; nadzornika knjig: Math Geršič in Jakob Gerzin; bolniški načelnik: Peter Majerle; bolniški obiskovalci: John Debelak za Utica Location, Math Kočevar za Kitzville, John Bravlač za Chisholm; Frank Sterle za Gleen Location; redarja: Marko Marolt in Frank Sterle; zastavonoša: Fr. Strumbel; za bandero: Georg Muhvič, Louis Vintar in John Bukovec.

Na tej seji se je čulo iz finanč. poročila, da je naše društvo izplačalo za leto 1915 \$633.— bolniške podpore; torej se je izkazalo, kako je podporno društvo potrebno vsakemu, bodisi staremu ali mlademu.

Rojaki, ki niste še pri nobenem podp. društvu, ali pa oni ki hočete pristopiti še k enem, pristopite k nam. Mi plačujemo podporo od prvega dneva ko je član sprejet, torej mu ni treba čakati 3 ali 6 mesecev; podpore pa dobiš \$30 na mesec; denar dobiš na seji in ti torej tudi ni treba dolgo čakati na podporo. Poleg tega se še lahko zavaruješ pri K. S. K. J. za kakoršno svoto hočeš \$250., \$500 ali \$1000.

Kličem vam torej, da naj vsak član pridobi enega novega kandidata, da bomo imeli drugo letno zborovanje podvojeno število članov.

Zaeno opominjam tudi vse one, ki kaj društvu dolgujejo da naj to kmalu poravnajo. — Kteri mi niste še starih certifikatov oddali mi jih pošljite sedaj, ker jih moram poslati gl. tajniku Jednote, kadar jih bo zahteval.

Konečno želim vsem članom naše sl. K. S. K. J. kakor tudi drugim čitateljem tega lista vesele božične praznike ter srečno novo leto; boljše, kakoršnega bomo mi

imeli, ker so nas indijanski zastopniki popolnoma "posušili."

Sobratiški pozdrav

John Povsha, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 57 K. S. K. J. v Brooklyn, N. Y.

V soboto dne 4. decembra se je vršila glavna mesečna seja našega društva v navadni dvorani, pri kateri se je po rešitvi dnevnega reda izvolil novi odbor za leto 1916 in to sledeči: Josip Felicijan predsednikom, 128 Beadell St., Brooklyn; Fr. Victorin Pire podpredsednikom, 21 Nassau Ave., Brooklyn; tajnik: G. Tassotti, 423 Throop Ave., Brooklyn; Albin Zakrajšek blagajnik, 59 St. Marks Pl., New York, N. Y. Fr. Stariha zastopnik, 57 Bremen St., Brooklyn; zapisnikar: Frank Anžlovar, 56 Delmonico Pl., Brooklyn; I. nadzornik Josip Pogačnik, 56 Ten Eyck St., Brooklyn; 2. nadzornik Fr. Kucler, 229 Stagg St., Brooklyn; 3. nadzornik Rud. Mayer, 31 Maujer St., Brooklyn. Toliko na znanje članom društva sv. Jožefa, kateri niso bili pri seji dne 4. decembra.

Ob enem pa želim vsem članom društva sv. Jožefa vesele božične praznike, in srečno novo leto 1916.

Ostajam z bratskim pozdravom
G. Tassotti, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Roka št. 15 K. S. K. J., Pittsburgh, Pa.

S tem se naznanja članom gorinomenjenega društva, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se vrši dne 19. decembra t. l. kajti ta dan bomo imeli glavno zborovanje in volitev uradnikov za leto 1916.

S pozdravom
Frank Cvetich, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Janeza Krst. št. 20 K. S. K. J., Ironwood, Mich.

Vsem bratom ali članom našega društva naznanjam, da se vrši glavno letno zborovanje dne 19. decembra t. l. v cerkveni dvorani, vsled česar ste naprošeni, da se te seje polnoštevilno udeležite; kdor izostane, bo plačal \$2 globe v društveno blagajno.

Dalje prosim tudi vse članice in članice, da naj prinesejo svoje certifikate na to sejo, ker je že zadnji čas. Ne bojte se, da se bodo certifikati zgubili pri meni, ali pa v glavnem uradu Jednote.

Z bratskim pozdravom
John Ramuta, tajnik.

VRNIMO SE!

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Prav radi se spominjamo onih dni, ko smo bili krepki in polni zdravja in življenja, in ko si bil v zvesti, da je ta svet nebeški raj, poln sreče in veselja za nas. Kaj nas je zadele, da nismo več onega mnenja; da smo premenili svoje navade in se odtujili od srednje poti, ki se imenuje zmernost v vsaki stvari? Vrnimo se k stari navadam, k navadni hrani, k bolj resnemu delu, k svežemu zraku, a zlasti pa moramo pazno skrbeti za svoje prebavne organe, da preprečimo zabasnost in nje posledice, ter slabost in nervoznost. Kakor hitro opazimo nered, se pozabimo na

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

To zdravilo je jako važnega pomena, ker pospešuje delovanje prebavnih organov in tako nam povrne prejšnje navadno zdravje za dobo dokler zopet ne pademo v razvade.

To zdravilo tudi —

- PREKINE BOLEČINE IZ DROBJA, ODSTRANI ZABASANOST,
- DOPRINESE OKUS DO HRANE,
- POMAGA PREBAVLJATI,
- OKREPIA PREBAVNO MOČ,
- OHRANI ORGANE DELAVNE,
- ODSTRANI NERVOZNOST.

Urejuje, okrepejuje, daje novo moč, prepreči in odstrani zabasnost, potolaži glavobol, daje pomoč dekletom in žensam v slučaju neprilik, ter vseh drugih enakih boleznih.

Ako hočete preprečiti bolečine, imejte vedno prirodno TRINERJEVO LIMENI in ribljete telo s njim kadar čutite najmanjšo bolešč, bodisi revmatično ali nevralgično. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Jos. Triner

izdelovatelj

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

Slike iz vojne.

Virno poročilo "Slovenca" o gorenji Soči, koncem oktobra 1915.

Sv. Lucija.

Bilo je popoldne, ko sem se z avtomobilom pripeljal preko čepovskih vrat do Sv. Lucije. V bojni črti je vladal nenavaden mir. Nekaj otrok se je igralo na cesti, brezskrbno in veselo, ker se jih ni še dotaknilo gorje vojne. Ko sem šel mimo njih, so me začudeno gledali, navajeni le vojaških oblek in obrazov. Ob pogledu nanje se mi je zazdela moja mladost v tem hipu tako daleč, kakor pravljica iz davnih, dobrih dni. Vas je ležala kakor izumrla v smejočih solnčnih žarkih. Iznad kupa rdečih streh se je dvigal vitki, visok zvonik z rdečo streho, tudi on brez življenja, brez petja. Ze prvih hišah ob glavni cesti mi je zarezala nasproti vsa brezupnost razrušenih domov. Gole stene, podprte s tramovjem so mrzlo objemale kupe kamenja, opeke, ometa in desk. Prazna okna so strmelna na prazno cesto, kot očesa slepe. Nageljev in rožmarina ni bilo več na njih, znamenje mirnih, tihih dni. Mrzlo železo je udarilo v gorko življenje, ranilo sreča in uničilo srečo. Zdaj preži grozna osamelost po naših domovih, ki z ledenimi rokami iztisne vsako tople misel in radostno čustvo iz nas.

Razdejana cerkev.

Z njemu običajno živavnostjo mi je odprl g. župnik svetolucijsko farno cerkev. Težki dnevi, ki jih je pretrpel s tridesetorico svojih ovčev v pol razrušeni vasi v vedni nevarnosti za lastno življenje, niso zapustili na njegovi žilavosti in mladeniški vztrajnosti nikakega sledu. Z obvedovanjem sem zrl v njegove svetle dobre oči in razumel sem vso ljubezen, s katero se oklepajo farani svojega dušnega pastirja.

Stopila sva v cerkev. Že prvi pogled nama je nudil vso grozo strahu razdejani; levi in desni oltar popolnoma razrušena, glavni oltar opustošen. Prižnice in dve spovednice ni več. Ena edina na 15cm granata je predrila streho in strop in se raztreščila tik levega stranskega oltarja pod obhajilno mizo. Eksplozija je bila strašna; prižnica pri vratih zakristije leži zdaj pred levim oltarjem razbita na kupu, levi oltar razdejan, desni zelo poškodovan. Večina slik križevega pota in vse šipe zdrolbene. Ker so bila zaprta vsa okna, je bil zračni pritisk tako močan, da je dvignil iznad glavnega oltarja 2 m veliki leseni kip sv. Lucije in ga položil vzdolž po oltarjevih stopnicah. S kora zija samo praznina orgljevega okostja, vse piščalke ležijo po tleh. Drobeči granate in kamenje so poškodovali stropni fresko kronarja D. M. in oltarno sliko sv. Sebastijana, delo naše slikarice H. Šantel. Vsi oltarji so opustošeni, le tabernakelj z Najsvetejšim je ostal nedotaknjen.

"Et erit desolatio..." Gorko sonce je metalo skozi gola okna žarko luč na vse to razdiranje in zlati praški so plesali v širokih pramenih, da je bila groza še groznejša in bolešča bolešnejša.

Ko sem si ogledal cerkev, sva šla z župnikom v kaplanišče, kjer se nahaja v veži skromen oltar. "Tu mašujem sedaj vsak dan. Ob nedeljah prihajajo k sv. maši in k blagoslovu tudi iz sosednjih vase, ki se nahajajo v neposredni bojni črti. Vztrajati hočemo vsi do skrajnosti!"

In v njegovih kratkih, odrezanih besedah sem slišal kakor odmev vso energijo in ljubezen naših ljudi do rodne grude: "Do skrajnosti!"

Porušena vas.

Ako izvzamem Doberdob, je Sv. Lucija še najoli trpela. Izključno vse so prizadete. Spodnji del vasi, tako imenovan "na placu," je pa ves porušen od težkih granat. Hiše, od katerih je ostalo večinoma le golo zidovje in tramovje, so sledeče: Žančeva, Bozzinijevo skladišče, Botgarjeva ((Vugova), Jermolova, Urarjeva, Kragljeva, Cungova, Beringjeva, Pekova, Tevževa, Čergova, Buekova, Lovčeva, Vidučeva in Krnarjeva. Doma je še okoli 30 ljudi, otrok, žensk in starčev, ki opravljajo vsa dela na polju. Vse življenje se zbira pri Münihovih

(kljub temu, da sti zadeli že dve granati v njih hišo), ki s svojim iskrenim in prisrčnim občevanjem vlivajo vsem nam in veselje, da človek pozabi pri njih vso nevarnost in težave.

Pokopališče sv. Mavra.

S prijateljem Cirilom sva sedela na Kuku. Pod nama je šumela Soča, čista in lepa. V jutranjem solncu so se kopale vasi ob njenih bregovih: Modrej, Modrejce in dalje gori Irapetno. Zdaj pa zdaj so zagrmeli naši topovi in njihovo gromenje, stisnjeno med stene hribov, je odmevalo tisočero. Tam v daljavi je blestelo strmo Krnsko pogorje, na katerega je legel prvi sneg, kakor bi hotel pokriti s krvjo oškropljena raztrta pobočja in zbrisati vse sledove strašnih bojov. Ob tem pogledu se mi je zazdalo, da preteklosti sploh ni bilo, da je bila le sen in da je sedanjost brezčasovna, brez začetka, brez konca. Nad nami je šelestela trta in solnce naju je grelo in bošalo a grmenje topov je planilo v to lepoto jesenskega jutra i vse uničilo.

Stopila sva na pokopališče. Mirno so snivali grobovi, divje zaraseni in zapuščeni. Rdeče georgine so gorele v solncu in v utranji rosa je iskrila na njih. Cerkev sv. Mavra sredi pokopališča je zadela granata in sredi septembra je priletela druga na streho mrtvašnice in razdejala vso notranjščino, kjer leže razmetani med kamenja in opeke veneci, svečniki, križi in umetne evetlice. Pred mrtvašnico leži nov širok grob s priprostim križem in napisom: "Tu počiva prostak Antonio Contardi s štirimi tovariši italijanske armade. R. I. P."

Na južni strani, tik za zidom pokopališča pa se dvigajo sveži grobovi naših vojakov, skrbno ograjeni s kamenjem, okrašeni z zelenjem in priprostim križem, na katerem je pribita mala deščica z napisom: "Tu počiva Bogu N. N., padel v boju za domovino." In med njimi zopet z isto skrbnostjo in z isto ljubeznijo okrašen grob laškega vojaka: "Tu počiva Giovanni Detti, prostak 25. pp. ital. armade."

Široko si razmahnila svoja krila, smrt in zbrisala si vse sovraštvo; v tvojem objemu počivata mirno prijatelj in sovražnik.

V Tolmin!

Pot je vodila skozi Modrej tik ob Soči. Na levi se je dvigal nad Modrejcami dvoglavni hrib z romarsko cerkvijo "Na Mengorah" z odbitim zvonikom in porušeni svetiščem. Divji boji divjajo ob njegovem vznožju, tisoče granat je udarilo vanj, a straža na njem se ni umaknila niti za ped. Zagrizla se je v zemljo in čuva tam dan in noč.

Od Ključa do Tolmina je bila moja pot samotna. Le Soča pod cesto je šumela težko pesem, njeni temno zeleni valovi so prinašali pozdrav Simona Gregorčiča izpod sv. Lovrenca in tožili, da je njegov grob v laških rokah. Laške granate so se vozile izza Kolovrata in me pozdravljale z zamolklim tuljenjem.

I ospešil sem korake, da pridem čim prej iz nevarnega obližja in že me je pozdravil izza ovinka Tolmin, mirno zleknejen pod Gradom med Sočo i Tolminsko. Ko bi ne videl, kako so se razpokavale naše granate ob pobočju Kolovrata, bi se mi zdelo, da sem v neposredni bojni črti.

Že sem dospel do mostu preko Tolminke, ko sem zagledal isti prizor, kot že v tolikih vaseh ob fronti; hiše brez streh, s porušeni stenami in razbitimi okni, vrati in pohištvo. Tupatam se je igral na pragu otrok in pred še celo hišo sedel starček, in nemo zrl pred se. Po stranskih "ulicah" (glavna cesta je radi življenske nevarnosti zaprta) in raznih ovin kih sem dospel na trg, kjer so hiše še skoro vse nedotaknjene. Sicer vse mrtvo, brez življenja. Okoli trga je ob hišah napeljana vrva, da se ljujže ne zbirajo, ker Lah le prevečkrat strelja tudi na civilne ljudi. Farne cerkve je bila hudo obstreljevana, a kakor po po čudežu ni predrila nobena granata v notranjost, ki je še nedotaknjena. Ljudje so mirni, le težko jim gre radi hrane. (Dobro bi bilo, ko bi poklicani ljudje bolj skrbeli za aprovizacijo.) Pošto dobivajo vsak drugi dan.

Sicer sem našel pri vseh isto zapanje v našo armado, isto gorko

ljubezen do rodne grude, ki sem jo srečal povsod pri naših ljudeh. Preko trga pa so tulile granate in treskale na polja blizu Prapetna.

Solnce je zašlo za Kolovrat, le robovi Mrzlega Vrha so še goreli v večerni zarji, ko je švignil iz Sela Prapetno ogromen steber ognja in umazanega dima proti nebu; posledica laških granat. Ljudje so prihitali iz hiš, senca je legla nanje in usta so šepetnila: "Gori!"

Poslovil sem se naglo od prijaznih Tolminčanov in odšel skozi porušeni Poljubinj proti goreči vasi. Noč je legla z gora na tolimninsko polje, ko sem dospel v Prapetno. Dve hiši sta že zgoreli do tal, tretja je dogorevala. Ljudje so reševali iz nje, kar je bilo mogoče in omenjevali požar. V svitu plamena so bili njih obrazi še bolj resni, poteze še bolj trpke.

"Ali je bilo nesreč?" sem vprašal mater z detetom v naročju, ki je slonela ob potu in zrla s topim, nepremičnim pogledom, ko švigajo plameni iz njenega doma. "Ne, hvala Bogu." Privila je nase dete in ga pogladila. Z gorečih tramov pa so prasketale iskre in po potu so plesale pošastne sence dreves.

"Polna hišica otrok je bila. Nobenemu se ni ničesar pripetilo. Tako sem se bala zanje..." Ob spominu nanje je pozabila na vse, da je brez doma, da nima ničesar več. Le otroke, otroke!

Mati, kako globoka je tvoja ljubezen?! Iznad Ključa je lila mesečina v lahko sanjavo luč, ko sem se vračal k Sv. Luciji. Zdajpazdaj je prasnila puška, odmeval zamolkli strel. Ob cesti so šuštel drevesa in Soča je pela.

Obstreljevanje Sv. Lucije.

Mir, ki je vladal že nekaj dni, ni obetal nič dobrega. Kmalu so začeli grmeti topovi vseh kalibrov. Granata za granato je treskala na svetolucijski hrib. Strašno grmenje je bobnelo po dolinah in kotlinah, kakor da bi se prevračale gore. Že 19. oktobra so pričele padati težke granate tudi v Sv. Lucijo. A prihodnjega dne je bilo hujske. Ljudje so pribražili v Münihovo klet, ki je trdna in varna in čakali tam, dokler ni končalo obstreljevanje.

Isti dan so Lah sedemkrat napadli višino Sv. Lucije, a sedemkrat bežali preko kupov lastnih mrtvecev in ranjencev. Nепrestano so prasketale puške, regljale strojnice in treskale ročne granate.

22. oktobra opoldne so zopet

pričele padati laške granate v vas. Zopet smo se zbrali v Münihovi kleti, ko je granata udarila nekam v bližini; v Buckovo hišo, a Buekovih nikjer. Ker sem ravno pri vhodu, sem hitel pogledat na cesto, kako se plazi iz hiše, v dim zavite, stara Buckovka. Hitel sem ji nasproti, prijel starko, vso oprrašeno in preplašeno pod pazduho in jo pripeljal v klet. Zdaj smo bili zbrani vsi, zdaj naj treščijo kamor hoče! — In da bi pregnali težko moro, ki je ležala na vsoli, je Podgorski udaril na bugarijo, Jurina na brač, a jaz sem ju spremljal na kitaro. Kmalu je zadonel v klet ob svitu sveče pravcati koncert s petjem narodnih pesmi, medtem, ko so zunaj treskale granate in žvižgali šrapneli. Ob pavzah pa je profesor Ferenc nalival prazne kozarce in nazdravljala...

Okoli štirih je bombardiranje končalo, a boj na hribih je divjal naprej do noči, posebno pri selu Kozarščah, ki se je končal s popolnim porazom Italijanov.

"Oj z Bogom, ti planinski raj!" Kmalu, prekmalu sem se poslovil od Sv. Lucije. Jutro je bilo mrzlo, ko sem korakal sam proti Vratom. Solnce je poljubljevalo vrhove gora. Venec meglice je ovijal Krnovo glavo in sneg se je bliščal kot srebro na njegovih pobočjih. Na hribovju je jesen razgrnila vso lepoto: barve venečih listov hrastja in bukovja so se z zelenjem smrek prelivalo v solncu v čudovito simfonijo. Na nasprotnem vrhu se je srebriala cerkev med mehkim zelenjem kot labud na temnem jezeru. V dolini pa so se belile vasi, mirne in tihe, kot bi jih ne tlačila nobena težka slutnja.

Na vrhu pred Vratu sem se še enkrat poslovil od krasnih gor od Sv. Lucije in dobrih, zlatih ljudi v njej, od novih prijateljev; profesorja Ferenc, iskrenega Jurine in drugih in težko mi je bilo po vseh lepih dneih, ki sem jih doživel z njimi.

Vrata so se zaprla in planinski raj je utonil za meno.

Lojze Res.

DVA SALUNA se oddata v najem

Z novim letom, in sicer na voglu Jackson in Indiana Sts., ter na 209 Indiana Str. v Jolietu, Ill. Obe gostilni sta samo en blok od slovenske cerkve in poznane v tej naselbini za najstarejše in najboljše.

Vprašajte osebno pred 1. decembrom po 6 uri zvečer pri

Jos. Stukel, 209 Indiana St. Joliet, Ill.

Velika razprodaja

Zaradi pretoplega jesenskega in zimskega vremena smo primorani prirediti veliko razprodajo. Ker ni bila dosedaj kupčija z zimskim blagom in drugimi moškimi opravami tako živahna, — ker imamo prodajalno napolnjeno s tem blagom, — in ker mora biti kupljeno blago do 1. januarja plačano, zato smo cene na vsem znižali.

Znižane cene pri suknjah in oblekah:

Table with 4 columns: Staro ceno, Sedanja, Staro ceno, Sedanja. Lists various clothing items and their prices.

Gorke volnene jopice (Sweaters):

Table with 4 columns: Staro ceno, Sedanja, Staro ceno, Sedanja. Lists sweaters and their prices.

Srajce za delo ali praznike: (tudi volnene)

Table with 4 columns: Staro ceno, Sedanja, Staro ceno, Sedanja. Lists shirts and their prices.

V razprodaji imamo tudi prav lepe klobuke in kape. Pomnite, da je sedaj samo v naši prodajalni predbožična razprodaja in nikjer drugje.

Ako si boste ogledali sedaj razprovrstno zalogo v naši trgovini, Vam ne boje žal. Ker so baš sedaj cene tako nizke, si boste gotovo pri nas kaj izbrali in kupili, kar bo gotovo Vam v prid.

SVOJI K SVOJIM!

Za obilen posest in naklonjenost se toplo priporoča slovenska ali domača tvrdka:

PATLOGAR & THOMAS 133 SO. UNION AVE. IN D. ST., PUEBLO, COLO.

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovencem, da nlagajo denar pri nas bodisi na čkovni ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kulantno postrežbo.

Plaćujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

Mi podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo njihovi naklonjenosti. Pri nas lahko naklajate denar če živite v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju Zdrni držav. Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna uslužbenca: g. Jos. Drunda, predsednik nadzornega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Posiljamo denar v staro domovino zanesljivo in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne škrtnice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in ustin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo manjico na vse kraje.

Poslojpe, v katerem so naši uradi je lastnina te banke. Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank JOLIET, ILLINOIS Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka F. Kerže Co. 2711 So. Millard Avenue Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastonj.

Pozor krajevna društva K. S. K. J.

Kadar potrebujete nova društvena pravila, plana ali koverto, vstopnice za razne vselice ali druge tiskovine, obrnite se tudi na:

Narodno Tiskarno 2146-2150 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS

Ta Vam boče izvršila vse tiskovine v najboljšo zadovoljnost glede cene in ličnege dela. Pri nas je vse osebje uslikano. Imamo tudi Slovence zaposlene. — Osebito Vam priporočamo zela pripravna in priladna "Vseletinske knjižice" za žlase, ali članice, katere rabijo tejski ali blagajniški pri mesečnih sejah. Te knjižice so sestavljene zelo prekritno za vsako društvo. Imajo posebno razdelbo vplačevanj in potrdila za 10 ali 20 let. Razdelba seznamov je urejena na posebni tabelici in na podlagi "National Fraternal Congress Rate". Knjižice so tiskane ali narejene v malem, šepcem formatu in so trdo vezane. Pilite po vso rec, kojeja Vam dopolnilimo takoj brezplačno. Opomba: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote."

Martin Nemanich

slovenska gostilna in restavracija Rojaki Slovenci vedno dobrodošli! Zaloga in prodaja pristnega domačega vina.

1900 W. 22nd St. Chicago, Ill.

ZA PRAZNIKE

si boče gotovo marsikdo privoščil tudi kapljico dobre pijače, ki nam ogreva sree in krepi naše telo.

Pri meni je taka kapljica doma. Imam v zalogi pristno, doma sprežano belo in rdeče vino, katero točim na drobno in na galone. Enako priporočam tudi svojo zalogo finih likerjev in drugzega raznovrstna žganja.

Za obilna naročila in poset se toplo priporoča:

JOSIP PERKO slovenski gostilničar

2236 So. Wood St., Chicago, Ill., Telefon: Canal 286.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD

prodaja

JOSIP SVETE 1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONCORD RDEČE VINO 60c. galona. CATAWBA BELO VINO 80c. galona

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

—Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.— Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

Izjava vseh srečo.

izjava Kraljevo-Slovenske Katoliške
Jednice v Združenih državah
Ameriških.

Uredništvo in upravljanje:
1961 West 32nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Na leto, na leto.....\$0.60
Na sedem dni.....\$1.00
Na inozemstvo.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN
CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slo-
venian Catholic Union of the
United States of America.

OFFICE:
1961 West 32nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

Wilson, zopetni pred-
sednik?

Drugo leto ob tem času bomo že vedeli, kdo bo prihodnji predsednik Zedinjenih držav. Kakor znano, se vršijo glavne volitve dne 4. novembra l. 1916.

Iz raznih krajev že prihajajo poročila o agitaciji predsedniških kandidatov, katerih bomo imeli tuči drugo leto veliko število. Nedvomno bo zopet najhujša borba med republikanci in demokrati, kajti ti tvorijo glavno skupino v našem javnem političnem življenju.

Dostikrat se je že čulo iz ust tega ali onega volilca, ali državljana, da je demokratska stranka zopet za nekaj let odigrala svoje politično vodstvo; ali z drugimi besedami, da ne bode ljudstvo volilo več predsednika demokratske stranke. Kaj so pri zadnjih volitvah demokratje s predsednikom Wilsonom dosegli, to ve in zna vsakdo, ki je živel zadnja tri leta v Zedinjenih državah. Obljubovali so nam zlate gradove i. t. d. in pri vsem tem so pa zavolili svoj voz v pravec politični prepad. In pri vsem tem se čuje, da bode skušal sedanji demokratski predsednik zopet kandidirati, da bi bil opetovano izvoljen.

Ne bomo naravnost hvalili in tudi ne grajali sedanjega predsednika, kajti vpoštovati je treba, da ta predsednik vlada v najbolj kritičnem in hudem času, v času svetovne vojne, kakoršne še ne pomni zgodovina. Vlada v takem času 48 držav, kjer prebiva 100 milijonov ljudi raznih narodnosti, — ni lahka stvar, da se obdrži nevtalnost. V tej zadevi mu moramo dati priznanje. Če bi imeli morda danes bojevitega predsednika Roosevelta na krmilu, bi bil morda ta tudi Zedinjene države spravil v kak konflikt. Wilson se je pa v tem času držal vedno koncilijantnega in mirnega. — V obče pa pri nas v Zedinjenih državah ne more noben predsednik sam, ali brez ljudskega dovoljenja započeti kake vojne. Mi ne živimo v Nemčiji, ne v Avstriji, ali tam, kjer se napove vojno kar čez noč, ali čez dan, — ako to kak cesar samovoljno ukaže.

Predsednik Wilson in njegova stranka ima navzlic temu slabe odmeve za zopetno izvolitve l. 1916. To se je dokazalo v prvi vrsti vsled tega, ker je demokratska vlada našo državno blagajno že do cela izpraznila. Ko bode sedanji predsednik Wilson zapustil svoje mesto, bode v državni zakladnici kakih 300 milijonov dolarjev pri manjkajla. Denar je pa pri politiki glavna stvar.

Ko se je pred nekaj dnevi pri otvoritvi 64. kongresnega zasedanja prečitalo v državnem zboru v Washingtonu Wilsonovo poslanico, je isto dosti kongresnikov in senatorjev grajalo. Zastopniki ljudstva so pričakovali pri tej priliki od predsednika vse kaj drugega, kakor so v resnici čuli od njega. Nekateri politikarji trdijo, da je spisal poslanico Wilson v naglici ali v razburjenosti osobito sedaj, ko se zopet ženi, dasiravno že 60 let star.

Predsedniku se pa pripisuje še več "kozlov", koje je za časa svojega uradovanja ustrelil. In ravno to ga bo postavilo v slabo

luč med ljudstvom, da mu ne bo več zaupalo. Tukaj bomo navedli le nekaj točk, kjer ni naš predsednik Wilson ravnal pravilno, na v korist in tudi ne po želji ljudstva, ki ga je izvolilo.

1.) Predsednik Wilson je poslal svoječasno v Mehiko več ameriških bojnih ladij samo vsled tega, da je prišilil Huerto, da je morala Mehika pozdraviti ameriško zastavo. To je povzročilo, da je pri Vera Cruzu padlo 120 ameriških mornarjev in da se je pri tem potrošilo več milijonov dolarjev ljudskega denarja.

2.) Ko je Anglija in Francija iskala tukaj večmilijonsko vojno posojilo, je Wilson isto s svojim molčanjem indirektno odobril. Nevtalna država bi se ne smela nikakor spuščati v take kupčije.

3.) Ko je Anglija zadrževala našo legitimno inozemsko trgovino tokom 8 mesecev je Wilson le bolj molčal in se pripravil med tem na protestno noto.

4.) Ko se je delalo postavilo za tovrstni promet v panamskem kanalu, se je nameravalo ameriške parnike izključiti od plačevanja prevozne pristojbine. Anglija je vsled tega protestirala in Wilson se je uklonil zahtevi Anglije, kajti sedaj morajo plačevati vsi parniki brez izjeme pristojbino za prehod po tem kanalu.

5.) Kmalu po izbruhu vojne je bilo v New Yorku na razpolago za nakup 20 modernih tovrstnih nemških parnikov. Neka bogata družba Američanov je hotela te parnike že kupiti za \$20,000,000, da bi se ameriško trgovsko mornarico s tem povečalo. Anglija je tudi temu nasprotovala, čes, Nemčija bo s temi milijoni lahko podaljšala vojno; vsled tega je nakup označenih parnikov izostal, ker se je Wilson oiziral na željo Angležev.

6.) Glavno poleno je vrgel Wilson tudi bivši predsednik Roosevelt pred nose, ko je izdal dne 8. t. m. svojo izjavo o zadnji Zedinjenih državni zboru. Rooseveltu očita Wilson, da ni nikakor pravilno postopal v slučaju potopa parnika "Lusitanije" in "Ancon", kjer je bilo nekaj nad sto Amerikancev usmrčenih. Znano ga tudi graja, ker je baš on povzročil smrt 120 ameriškim vojnikom pri Vera Cruzu. Mehiko vprašanje bi se bilo lahko mirnim in diplomatskim potom rešilo.

7.) Predsednik Wilson se je tudi opeknel z znižanjem nove tarifne lestvice in z vpeljavo vojnega davka. Baš njegova stranka je nam ustvarila tako slab sistem pri carini, kakoršnega že več let nismo imeli. Na podlagi zadnje revizije sedanje carinske lestvice se je dalo le še kapitalistom več prilike, da si služijo milijone, med tem ko mora ubogo ljudstvo razne stvari, osobito živila dražje plačevati, kakor za časa Taftove, ozir, minule republikanske administracije.

Ako upoštevamo vse te točke, bodedo prišli lahko do spoznanja; da ima naš sedanji predsednik Wilson le malo zaupanja med ljudstvom do zopetne izvolitve. In naj si kandidira za to tudi kak drug pristaja demokratske stranke, bo imel ravno tako slab vspeh pri volitvah kakor Wilson, kajti vse kaže nato, da je demokratom zopet za nekaj let pri naši vladi odzvonilo.

K slučaju "Ancone".

Poročali smo že, da je dne 9. novembra t. l. neki avstrijski podmorski čoln potopil v Sredozemskem morju laško trgovsko ladjo "Ancona", kjer je našlo smrt tudi več Amerikancev. Vsled tega slučaja je prišlo med Zedinjenimi državami in avstrijsko državo pravega konflikta. Naša vlada je poslala že večkrat na Dunaj protestno noto, v kateri se je zahtevalo natančnega pojasnila, čemu je avstrijski podmorski čoln streljal na "Ancono", na kateri so se nahajali tudi podaniki nevtalne države, ali Zedinjenih držav. Na vsa ta vprašanja je pa Avstrija običajno le bolj nepovoljno odgovarjala.

Ker je pa došlo med tem časom naši vladi dovolj drugih tehničnih in zadostnih pojasnil, je poslal državni tajnik Lansing dne 8. t. m. zadnjo protestno noto na Dunaj v tej zadevi. V tej noti se je poudarjalo sledeče:

1.) Da naša ameriška vlada naj-
ostrožje obsoja potop "Ancone".

2.) Da mora Avstrija plačati
oškodnino za vse ameriške žrtve.

3.) Da se da Zedinjenim drža-
vam zagotovilo, da se ne bo pri-
petil več sličnih slučajev.

4.) Da naj avstrijska vlada ob-
čutno kaznuje poveljnika onega
podvodnega čolna, ki je "Anco-
no" potopil.

Da se je ukrenilo te korake, se je naša vlada osobito ozirala na uradno poročilo o potopu "Ancone", katerega je poslal semkaj ameriški poslanik Page v Rinu. Ta je dobil od očividcev zapriše-
žene izjave v roke, da je bila "Ancona" napadena brez kakega varnostnega, ali opominjalnega signala in da se je nanjo streljalo celo tedaj, ko so se potniki reševali v rešilne čolne. S tem se je naravno prekršilo mednarodno pogodbo ali postavlo. K temu protestu je tudi dosti pripomoglo sedanje slabo diplomatsko prija-
teljstvo med Zedinjenimi državami in Avstro-Ogrsko. V Washing-
tonu se vrši baš sedaj obširna pre-
iskava gotovih avstrijskih diplo-
matskih uradnikov, ker so sku-
šali ti z uprizoritvijo raznih stavk,
z dinamitiranjem in strahovanjem
tukajšnjih delavcev omejiti izvoz
municije v inozemstvo, kar je na-
ravno protipostavno.

Naša vlada je moralno kazno-
vala Avstrijo že s tem, ker je od-
slovila bivšega avstrijskega posl-
nika Dr. Dumbo; sedaj so pa haje
na vrsti še razni drugi avstrijski
konzuli? Poleg tega so v Washing-
tonu tudi zelo razjarjeni, ker je
zadnje dni zopet nek avstrijski
podvodni čoln potopil ameriško
tovorno ladjo "Petrolite".

Z vsjo napetostjo lahko pričaku-
jemo, kaj bode naš ameriški po-
slanik Penfield na Dunaju opravil
v tej zadevi? ali, kaj bode Avstri-
ja odgovorila na tozadevno pro-
testno noto Zedinjenih držav? Ali
se bo uklonila vsem zahtevam
ali ne?

Kake posledice bi lahko nastale
v nepopolnem ravnanju Avstrije
glede tega slučaja si lahko misli-
mo. Zedinjene države bodo vedno
trdile svoje točke in zahtevale za-
doščenja; če se bo Avstrija temu
protivila, se bode pretrgalo vso
diplomatsko zvezo med obema
vladama, ali drugače rečeno: ame-
riški poslanik in konzul bode od-
poklicani iz Avstrije, avstrijske
diplomatske zastopnike se bo pa
iz Zedinjenih držav odslovilo po
načinu Dr. Dumbe. To bi bil na-
ravno hud udarec in sramota za
našo staro domovino.

Nemški generalni štab.

Znano je, da je beseda kakega
cesarja in kralja mogočna, sveta
in kakor pribita. Gorje onemu,
ki bi skušal kaj oporekati, ali ugo-
varjati kakim kronani glavli!

Med najbolj mogočne in oblast-
ne zunanje vladarje se je zadnji
čas prištevalo ruskega carja Ni-
kolaja in nemškega cesarja Vilje-
ma. In vendar je na Nemškem
v sedanjem vojnem času neka sila,
katera je močnejša kot sam cesar;
ta sila se čestokrat niti ne ozira
na cesarjeve določbe in besede, ta
sila je nemški generalni štab. Ker
igra ta sedaj tako važno ulogo,
hočemo danes malo o njem spre-
govoriti.

Nemški generalni štab obstoja
sedaj iz 500 najboljših večjih
strategov, generalov in raznih
drugih višjih častnikov. Sedež ge-
neralnega štaba se nahaja v Ber-
linu, odkoder se daje vsa taktična
navodila v sedanji vojni. Ti možje
ukrepajo, določujejo in ukazujejo
običajno brez cesarjevega nasveta
in potrdila. Ta skupina ima torej
večjo moč, nego sam cesar in je
nedvomno tudi prva in največja
vodilna sila kake svetovne vojne.

Povedali smo že, da obstoji obi-
čajno to generalni štab iz naj-
bolj večjih mož, izkušenih deloma
v teoriji, deloma v praksi.

Na Nemškem se je generalni
štab ustanovilo še leta 1870, ko je
bila vojna s Francijo. Prva dva
načelnika tega štaba sta bila ge-
nerala Scharnhorst in Clausewitz.
Ta dva sta v premoči celo slavnega
nemškega kancelarja Bismar-
ka prekosila, ker se je vodilo te-
danjo vojno le po izdelanih na-
črtih tedanjega nemškega general-
nega štaba.

Celo vojno ministrstvo je brez
moči napram generalnemu štabu.
Delovanje vojnega ministrstva je
da oskrbuje dobavo vojaštva, in
skrbi za živež ter municijo arma-
de. Generalni štab pa razpolaga z

arnado, daje ji strateška navo-
dila glede taktike. Generalni štab
določa, kako in kam se imajo čete
premakati; on ima v rokah celo
vojno igro in od prave taktike ge-
neralnega štaba je običajno izid
vojne odvise, ker dela ta načrte
za vojno, ker le ta določa in ker
le generalni štab v teoretičnem
smislu deluje, da se zamore vojno
tudi praktičnim potom ali dejansko
voditi.

Že znani nemški strateg Moltke
je izbral geslo nemškemu general-
nemu štabu in to geslo je sestalo
samo iz jedne besede "omnipoten-
tee", (vsemogočnost). Ta je do-
ložil, da se mora jemati k general-
nemu štabu samo zaslužen, ter iz-
kušene može, ki so si že v mirov-
nem času vsled svoje izredne na-
darjenosti pridobili slavo in ugled.
Ker se gleda pri izbihi članov ge-
neralnega štaba samo na duševno
nadarjenost, se tu nič ne gleda na
rodbinske odnose, rojstvo, star-
ost ali kake posebne postranske
protekcije. Glavno vlogo igrajo
pri tem možgani. — Noben čast-
nik generalnega štaba si ni pridob-
il preje te visoke službene odlike,
ako se ni že preje izkazal, da isto
povsem zasluži.

Kakor pri nas v Avstriji, tako
dosežejo tudi na Nemškem nekateri
častniki samo naslov majorja,
oni kateri se pa hočejo povspeti še
dalje, morajo že spočetka, ali kas-
neje dovršiti posebne vojaške šole
ali kako vojaško akademijo. V ta-
kih šolah se temeljito poučuje slu-
šatelje o taktiki, strategiji, vojni
tehnik, zgodovini, zemljepisju, ra-
čunstvu in tuje jezike. Po triletnem
učenu postanejo mladi kandi-
datje generalnega štaba že nad-
pomočniki; iste se potem dodeli k
poveljstvu brigade, divizije, kora,
ali cele armade. Nekaj od teh
abs'viranih slušateljev se odpo-
klicje tudi v vojno ministrstvo.
Ako dovrši kdo to vojaško akade-
mijo z izvrstnim vspehom, je ime-
novan za vedno članom general-
nega štaba.

Da se učenci vojaške akademije
izobražijo teoretično in praktično,
prireajo vedno takozvane vojne
igre. Te vojne igre so za temelji-
to izobrazbo največjega pomena
za vsak-ga posameznika.

Ni čuda torej, da je dosegel
Nemčija in Avstrija v sedanji vojni
tako velike vspehe. Vzrok temu
je edinega pripisovati, ker imata
obe državi v avne in izkušene može
v svojem generalnem štabu, ki je
jedro, ali duša vsake vjne opera-
cije.

Iz zgodovine Niša.

Niš je znan že izza rimskih ča-
sov. Naissius je bilo eno izmed
najvažnejših križišč mesijsko-tra-
škega cestnega omrežja. Vsled
svoje izvrstne zemljepisne lege je
bil tudi v vojaškem oziru velikega
pomena, zato je bil utrjen. Tukaj
je premagal Klavdij II. Gote in
rešil Rim velike nevarnosti. Kon-
stantin Veliki je sezidal v Naissiu
svojo krasno poslopja. Čeprav je
veljal kot neosvojljiv, so ga ven-
dar osvojili Huni s pomočjo napad-
nalnih strojev in ga popolnoma
uničili. L 480. je zopet sezidano
mesto bilo plen navih napadov na-
rodov. Cesar Justinijan je mesto
sicer zopet sezidal, ali kmalu nato
so prišli Obri in okoli leta 540.
Slovani, ki so prodrli proti Bizan-
ti. L 987. je osvojil mesto bolgar-
ski car Simeon, potem ko je po-
tolkel Grke pri Mesenbriji. Leta
1072. so prodrli Ogrri do Niša.
Kmalu nato zopet grško, je padlo
mesto l. 1185. v srbske roke. Leta
1196. je tamkaj premagal cesar
Isaak Angelus Stjepana Nemanjo,
leto pozneje je bilo mesto bolgar-
sko, in od takrat je bilo to mesto
neprenehoma jabolko prepira med
Bolgari in Srbi. Za časa križar-
skih vojsk so v Nišu križarji na-
vadno počivali. Tam skozi sta šla
tudi cesar Friderik I. in cesar
Balduin I.

Ko so udrl Turki v jugovzhod-
no Evropo, je prišlo mesto, potem
ko so bili Srbi na Kosovem polju
premagani, v turške roke. Po
zmagoslavni bitki pri Belgradu l.
1689. so se Turki pri Nišu ponovno
postavili v bran proti cesarskim
četam. Mejni grof Badenski
napade turško vojsko in jo pre-
maga. Proti koncu zmagoslavne
vojne leta zadnjega cesarske
vojske velike nesreče, katere so
bile vzrok, da je izgubila vse osvo-
jeno ozemlje. L 1790. pade Niš
kljub junaški brambi hrabrega
Starhemberga v turške roke. Ko

so se pa v začetku preteklega sto-
letja pričele srbske vstaje in upori
za svobodo, so poskusili Srbi na-
pasti tudi Niš pod vodstvom Ste-
fana Sindjeljica, ali so bili dovro
tepeni. Ker so se okolišni prebi-
valeci pridružili ustaji, je razpisal
paša za tamošnje kraje davek, s
pomočjo katerega je iz lobanj ubi-
tih Srbov postavil na cesti, ki vodi
v Carigrad, grozen spomenik. Do
l. 1876. je ostal Niš kljub ponovnim
poizkusom Srbov, da ga osvobe-
je, turški. Šele dve leti pozneje
pade trdnjava po junaški brambi
pod vodstvom poveljnika Halil
paše, v srbske roke. V srbsko-
bolgarski vojski kakor tudi v dru-
gi balkanski vojski je bil Niš sredi-
šče srbske vojske. Odkar pa je
avstrijska vojska prekorčila Do-
navo in Savo, je postal Niš glavno
in prestolno mesto Srbije, le za
nekaj časa, dokler ni padel Nem-
cem in Avstrijem v roke.

Blagor mirnim!

Spisal A. K.

Mir, oj kako lepa beseda, ki je
sreči v najbližjem sorodu! —
Kjer je mir, le tam je tudi zado-
voljnost, in le tam, kjer sta ta
dva, je sreča, pa nikdaj drugje.
O blagor hiši, kjer prebiva mir in
njegova sestra zadovoljnost; o
blagor sreči, v katerem je zado-
voljnost kraljica, kralj pa njen
bratec mir.

Vse, kar sem že dosedaj in kar
bom še napisal o človeški sreči,
mora imeti za podlogo oni mir, iz
katerega prihaja prava zadovolj-
nost; in če ga kdo nima, je vse
drugo zastoj. Mir je začetek in
konec vse sreče in radosti. Kar je
sol za jedila, to je mir za življe-
nje. Najboljša jedila nam ne di-
šijo, ako so neslanna, tako nas tudi
vse dobrote življenja ne morejo
prav razveseljati, če nam manj-
ka ljubega miru. Brez miru je
zemlja le solzna dolina; pa tudi v
večnosti bi pekel nehal, ako bi se
pogubljemim povrnil mir, in v ne-
besih bi ponehal rajsko veselje,
ko bi bil zveličanim odvzet večni
mir.

Kar zemlja stoji in hodijo lju-
dje po njej, še ni nihče našel dra-
gocenejše reči, kakor je ljubi mir
neizkaljene zadovoljnosti. Vse
zlato in srebro, vsi biseri in vse
drago kamenje, vsi zakladi in vse
lepotije ga ne nadomestijo. Naj-
revnejša koča, v kateri kraljuje
mir in zadovoljnost, je — raj na
zemlji; kraljevska palača pa v
vseh krasoti brez miru in zadovolj-
nosti je živ pekel že na tem svetu.
To so že spoznali pagani, ki so bili
še tako slepi za druge resnice.
Krez, prebogati kralj lidijski, zna-
biti najmogočnejši knez svojega
časa, vpraša nekega modrijana,
kdo je po njegovih mislih pač naj-
srečnejši na zemlji. Kralj je goto-
vo menil, da bode imenoval njega;
a kako se začudi, ko oni modrijan
najsrečnejšega imenuje — čisto
revnega, nepoznanega kočarja.
"Ta ubožni mož," pravi modrijan,
"je srečnejši na svojem slannem
ležišču kakor ti, o kralj, na
svoji zlati postelji, kajti angel za-
dovoljnosti čuje poleg njegovega
ležišča, poleg tvojega trona ga
pa ni."

Če so že neverti pagani tako
govorili, kaj naj pričakujemo šele
v krščanski dobi?

Ko je prišel Zveličar na svet in
nam prinesel pravo srečo iz nebes,
so angeli peli nad betlehemskimi
planjavami: "Slava Bogu na vi-
šavah in na zemlji mir ljudem, ka-
teri so dobre volje!" Ves čas svo-
jega očitnega delovanja je tudi
sam priporočal mir. Svojem apo-
stolom je rekel, ko jih je razposlal
na misijone: "V katero hišo koli
pridete, recite najpoprej: Mir bo-
di tej hiši!" Kadar je grešniku
grehe odpustil, mu je voščil mir,
rekoč: "Bodi potolažen, pojdi v
miru!" V svojem očitnem poučev-
vanju je poudarjal: "Blagor mir-
nim, ker bode imenovani otroci
božji!" Ko je šel slednjikrat v Je-
ruzalem, se je milo zjokal na vrhu
Oljske gore nad nesrečnim me-
stom. In zakaj so iz njegovih
božjih oči teklo bozno solze? Sam
pove: "Da bi bilo spoznal tudi ti
zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj
mir!" In ko se je poslavljval od
svojih ljubljenih apostolov — v
tem slovesnomilem trenutku, ko šo
navadni človek govori prav "iz
dna svojega srea" — je rekel:
"Mir vam zapustim, svoj mir vam
dam." In prve besede, ki jih je po

vstajenju izpregovoril z njimi, so
bile: "Mir vam bodi!"

Te ljubezni do miru so se na-
učili in naužili pri "Kralju miru"
tudi njegovi učenci. Zato so po-
vsod oznanjevali in priporočali
mir, kamor so prišli. V sv. pisanju
imamo 21 apostolskih pismen, pa
enega ni med njimi, da bi se v
njem ne priporočal mir novostano-
vljenim občinam krščanskim; v
začetku in ob koncu želijo v teh
pismih apostoli mir svojim vernim
in tudi med pisanjem jim ga več-
krat priporočajo. Tako n. pr. piše
sv. apostol Peter: "Kdor hoče
življenje ljubiti in videti dobre
dneve, naj se ogiblje hudega in
naj dela dobro; naj išče miru in
naj se ga drži." Sv. Pavel pa piše:
Mir božji, ki ves um preseče, v kri-
stu vaš srea in vašo pamet v Kr-
istusu Jezusu." "Mir Kristusov
naj veselo gospoduje v vaših
sreih."

Tako ravna tudi sv. Cerkev že
zdaj. Pri sv. krstu dvakrat želi
miru krščenu, rekoč: "Mir s te-
boj — mir ti bodi!" in ko je sv.
krst dovršen, še za slovo reče:
"Pojdi v miru in Gospod naj bo s
teboj!" Ko škof birmancev odslo-
vijo, mu tudi reko: "Mir bodi s
teboj!" Izpovednik se zdaj po Je-
zusovem zgledu večkrat grešniku
po odpuščanju reče: "Pojdi v mi-
ru!" Kadar mašnik deli sv. po-
slednje olje, reče, stopivši v hišo:
"Mir tej hiši in vsem, kateri v
njej prebivajo!" Kadar moli za
mrtev pristavlja: "Gospod, daj
jim večni mir in pokoj!"

Zlasti pri najsvetejši daritvi
mašnik za nobeno milost toliko in
tako prisrečno ne prosi, kakor za
mir. Že pri "gloriji" ponavlja
angelo besede: "Mir ljudem
na zemlji, kateri so dobre volje!"
Ravno pred najiminentnejšim de-
janjem sv. maše — pred povzdigo-
vanjem —, ko roke držeč nad
kruhom in vinom, prosi, da bi Go-
spod milostno sprejel ta dar, pri-
stavi še, da naj nam v svojem mi-
ru odločuje naše dneve. Po oče-
našu zopet povzame, naj nam Go-
spod po prošnjah preblašene devi-
ce Marije, sv. apostolov Petra in
Pavla in Andreja ter vseh svetni-
kov milostljivo dodeli mir v naših
dnevih, da bi bili vselej grehov re-
šeni in prosti vsakega vznemirje-
nja. Kmalu potem, vzmši sv. ho-
stijo v roko in jo prelomivši, glasno
reče in pri peti maši zapoje:
"Pax Domini sit semper vobis-
cum — Mir Gospodov bodi vedno
z vami!" Trkajoč se na prsi, reče
vtretič: "Jagnje božje, ki odje-
mlješ grehe sveta, daj nam mir."
Tikoma pred sv. obhajilom zopet
če prosi za mir in edinost sv. Cer-
kve: "Gospod Jezus Kristus, ki
si rekel apostolom: mir vam za-
pustim, svoj mir vam dam itd." (Glejte, tolikokrat in s toliko vne-
mo veleva sv. Cerkev miru prošiti
pri eni sami sv. maši.

Jezus Kristus je "Kralj miru"
in njegova Cerkev je kraljestvo
miru, ker tako živo priporočuje
vsem svojim udom mir, ker tako
prisrečno prosi za mir v svojih mo-
litvah in tolikokrat želi miru svoj-
jim vernikom, živim in mrtvim.
Zato pa tudi Jezus sam imenuje
svoje zveste — ovece in jagnjeta,
katerim je v prvi vrsti lastna kro-
tkost in mirnost, njegovi nasprot-
niki pa so zgrabljivi volkovi.

Ker je mir in njegova zvesta to-
varišica zadovoljnost tako drage-
cen dar božji in tolike važnosti za
našo zemeljsko srečo, moramo se
nekoliko natančneje poučiti o
njem in njegovih zahtevah.

IVERI.

Vsakdo naj bi večasih skušal sle-
diti resnici, četudi iste ne odobra-
va.

Ako ima mož zapravlljivo ženo
in veliko družino; lahko dotičnik
trdi, da je dom "najdražji" pro-
stor na svetu.

Oženjeni možki ne morejo nika-
kor zapopasti, čemu nočejo samei
dovolj ceniti svoje zlate prostosti.

Dosti ljudi, ki so usmiljeni in
radodarni samo vsled tega, da se
čita njih darove v javnosti.

Čevljar mora biti tudi dober
prijatelj in poznavalec kopita, a-
ko hoče napredovati pri svoji o-
brti.

Marsikateri mladenič postane
lažnik vsled pisanja zaljubljenih
pismen.

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

Od ustanovitve do 30. septembra 1915. skupna izplačana podpora \$1,091.046.45.

GLAVNI URADNIKI:

predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
bahovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
republicanec: Martin Muhic, box 537, Forest City, Pa.
vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povaha, 311 - 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6712 Bonna ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 1428 So. Sheridan Rd., Waukegan, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2457.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Čepice, društvene vesti, razna namnila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE," 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

PRISTOPILO ČLANI.

K dr. sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn., 21249 Tkalec Štefan 19, 500 — 21250 Kociper Vencel 20, 500 — 21251 Markojo Jožef 20, 500 — 21252 Ritlop Ludvik 20, 500 — 21253 Gerič Jožef 23, 500, spr. 21. nov. 1915.

PRISTOPILE ČLANICE.

K dr. sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn., 7550 Kociper Ana 19, 500 — 7551 Ritlop Apolonija 23, 500 — 7552 Fenos Minka 27, 1000 — 7553 Režonja Barbara 33, 500 — 7554 Adamič Barbara 35, 500, spr. 21. nov. 1915. Joseph Zalar, gl. tajnik.

Na podlagi sedaj veljavnih pravil prične se fiskalno leto K. S. K. Jednote s 1. januarjem in se konča, oziroma zaključni 31. decembra. Imamo torej le še nekaj tednov in poslovno leto bo treba zaključiti. Vred tega prosim cenjene uradnike(ice) krajevnih društev, da to vpoštevajo in mi pravočasno pošljejo vse premembe, poročila in denar v pokritje zaostalih prispevkov in asesmentov kakor tudi v pokritje ases. šte. 12—15 za mesec december. Precejšnje število društev je jako počasno, posebno v plačevanju asesmentov. Vsa ona društva, oziroma njih zastopnike(ice) prosim, da vsaj za mesec december pazijo, da pošljejo denar najzadnjeje do 31. dec. 1915 na urad Jednote. Ob zaključku letnega poslovanja je jako veliko dela, ker je treba pripraviti račun za Jednotne nadzornike kakor tudi letno poročilo na zavarovalniške oddelke raznih držav. Da je mogoče vse račune pravočasno izgotoviti, treba je, da se denar za asesmente in druge prispevke ob pravem času pošlje na urad Jednote. In kakor reče no, nekatera društva so v pošiljanju zelo počasna, radi tega prosim, da vsaj za ta mesec pazijo in pravočasno odpošljejo denar. Pripomniti moram, da knjige bodem zaključil na podlagi zgoraj omenjene točke pravil in ona društva, ki ne bodo denarja poslala pravočasno, bodo označena v finančnem poročilu, da dolgujejo Jednoti na asesmentu. Lepo bi bilo, če bi finančno poročilo kazalo, da so vsa društva poravnala svoje asesmente za leto 1915 z vsemi zaostalimi prispevki. Radi tega prosim cenj. zastopnike(ice), da se potrudijo in vpoštevajo to prošnjo.

Dalje tudi prosim in opozarjam društvene tajnike(ice), da na ases. za mesec dec. pristejejo vse prispevke za novo pristopile člane(ice), dalje tudi dec. pristejejo in ases. za zopet pristopile člane(ice). Društvom, ki ne bodo tega napravila, bodo na finančnem poročilu označeni dolg. Za suspendane in izločene člane ima društvo pravico odšteti asesment za dotični mesec, ki so suspendani ali izločeni, nikakor pa se ne more ases. odšteti pri odstopilih članih(ah). Vsak odstopil član(ica) mora ases. in ostale prispevke plačati za isti mesec v katerem odstopi. Nekatera društva so odštevala ases. tudi za odstopile člane(ice), kar ni pravilno in upam, da se v bodoče ne bo tega delo.

Enako tudi prosim, da mi cenjeni tajniki(ice) do zadnjega decembra t. l. naznanijo vsa imena umrlih članov, ki jih do danes še ni so naznanila ali pa, če se kak smrtni slučaj med časom od sedaj do 31. dec. primeri. Tudi če se nima umrlih listov izpopolnjenih, naj se vsak smrtni slučaj nemudoma naznani pismenim potom. Istotako je s poškodovanimi člani(icami).

Z bratskim pozdravom,

Joseph Zalar, gl. tajnik.

Listnica uredništva.

Sobrat Nick Chernich, zastopnik društva sv. Jožefa št. 112 K. S. K. J., Ely, Minn.

Ustrezaje Vaši želji popravljamo s tem radevolje nesrečen dogodek v zadnjem Vašem društvenem naznanilu z dne 8. decembra t. l. v toliko, da ste VI ZASTOPNIK tega društva in ne tajnik. Pozdravljeni!

Listnica upravnništva.

Vsi člani-naročniki naj izvolijo pošiljati premembo svojega naslova edinole tajniku krajevnega društva, na kar si tajnik najprej premembo zabeleži, zatem pa šele isto nam dološlje. Tajnik mora tudi znati o premembi naslova vsacega člana.

Naša stoletna svetišča — naše trdnjave.

Ljubljanski "Slovenec" piše:

Vsa duša našega naroda se kaže v ljubezni do njegovih stoletnih Marijinih svetišč. Bila so in so še nekako središče in ognjišče našega zasebnega in javnega življenja. Tja so se zatekali naši davni dedci v bojnih viharjih, ki jih ni malo divjalo po tej slovenski zemlji; tja gori so romale neštete množice slovenskega ljudstva tudi, ko je sijalo solnce zadovoljstva in blagostanja nad strehami slovenskega kmečkega doma. In zavila je stara kraška mamka skorjete kruha v culico, stari naš vipavski ded je prijel za romarsko palico, vesela mladina se je dvignila na pobožno pot, in dvigale so se leto za leto — pot procesije iz vseh krajev slovenske domovine, peš so šli, počej in molče na glas, po tedne in tedne težkega pota in vročine ter napora so prestali, da so prišli pokloniti se Mariji v njena najljubša svetišča. In prav posebno naši Slovenci ob laški meji, naši Kraševci, Vipavci, Tolminci, Korošci in Gorenjci so imeli dve božji poti, ki so jih prešli in hranili od starih dedov. Skalnica pri Gorici — Sveta Gora ter Svete Višarje na Koroškem. To so res bila narodna svetišča Slovencev.

Mogočni kot trdnjave so zrl ti sveti hrami deleč, daleč preko naših domov, vsem, ki so se vanje ozirali, daleč zaupanje in vztrajnost, tolažbo in mir. Sveta Gora in Svete Višarje! Koliko naše zgodovine je v teh besedah, koliko moči in narodne zavesti!

Na naši narodni meji stojita svetišči ter čuvata našo zemljo in naš rod proti jugu, severu in zapadu. Resno in obenem nežno se sveti svetišče na vrhu strmega vrha in zdi se, kakor da bi med brnenjem starih zvonov vedno in vedno donel iz svetišča glas: "Slovenski rod, zbiraj se kot so se skozi stoletja zbirali okrog mene tvoji dedje! Ostani zvest, kakor so bili tvoji predniki in jaz bom čuvala tebe pred sovražniki, ki ti hočejo vzeti tvojo rodno grudo, varovala te bom pred zlim, ki preti ugonobiti tvojo dušo."

Kot vsa Marijina svetišča na Slovenskem, so tudi Sv. Višarje ter Sveta Gora nastale v časih, ko so največji viharji pretresali naš narod. Sveta Gora je nastala v časih, ko se je luteranstvo širilo z Nemškega nad nami. In Sv. Višarje so nastale ob času najkrevnejših bojov, ki so divjali po Primorskem z Benečani. Razvijala se je ta božja pot ob času strašne kuge, ki je okrog l. 1365. divjala po Slovenskih turških vojsk, ki so uničevale Slovenske kraje na Primorskem in Koroškem posebno konce 15. stoletja.

Do vznolja Sv. Višarij so l. 1368. prihrumeli Benečani, a so bili pri Žabnici tako krvavo potolčeni, da se je med Lahih spomin na to krvavo bitko do danes ohranil. Lah še danes nazivlje Žabnico — "Campo rosso" — krvavo polje.

Misel, ki nam jo predstavlja Sveta Gora-Skalnica ter Sv. Višarje, ta misel je iz bornega in ponižnega slovenskega seljaka napravila strašnega boreca, ki se je s čudovito silo in vztrajnostjo ustavljal kletemu sovražniku vsega krščanskega sveta, ki je pod praporom polmesece prtil poplaviti naše jugoslovanske krščanske dežele ter od tod navallati na celo Habsburško državo in jo razbiti. Slovenec in Hrvat sta si v tej grozni borbi proti polmeseču za krščansko kulturo Evrope, za katoliško Habsburško državo ter sploh za celo krščanstvo stekla tolikih zaslug, da ju je zgodovina nazvala: "Predzidje krščanstva."

Pod Višarjami in tam okrog pod Sveto Goro so se bile bitke s Francozi. Mimo teh dveh svetišč so korakali naši mladeniči in moške na laška bojišča. In samo Bogu je znano, koliko izmed njih je tedaj gledajoč na veličastno svetišče Device Pomočnice izročalo nje v varstvo svoj dom, svoje drage, svoj narod, sebi pa so prosili pomoč na težki poti. In zavest tega mogočnega varstva je delala iz njih junake, ki so se borili, zmagovali in umirali neustrašeno za blagor svojega doma in za slavo svojega cesarja.

Odhajali so lani o poletju iz naših domov moške in mladeniči. In za njimi jih je potem šlo še in še.

Tedaj so naše zlate slovenske matere in žene blagoslavljale svoje sinove in moše. Zatajenimi solnami na udanih obrazih so jih izročale v varstvo Marije z Višarij, Marije s Svete Gore. Odhajali so z Marijinimi svetinjcami na okrašenih čepicah, s svetinjcami na junaških praih, z rožnimi vencem v žepih, z udano molitvijo v srech: Marija, v Tvoje varstvo izročamo sebe in svoj ljubljani dom! Mnogo slovenske krvi je odtedaj teklo na tužni zemlji gališki, na visokih Karpatih in na milijone solza je poteklo medtem v naših slovenskih domovih.

Lepo znajo umirati naši junaki. Njih poslednje orožje je udana molitev k Mariji, ki ji izročajo sebe, ji še enkrat priporočijo svoj dom, svojo družino, otročiče. Kakor junaška pesem se bere poročilo o smrti mladega Orla tam izpod Svete Gore, ki je umrl s klicem na ustnah: "Z Bogom in Marijo za cesarja in slovensko domovino!" Zvestoba do groba!

Doma pa se trume molilcev zbirajo v hramih Marijinih ter z zapeljivostjo, ki jo zmore le udano in zvesto srce nepokvarjenega ljudstva, neomahljivo prosijo varstva svojim dragim na bojišču, molijo za padle, izročajo v Marijino varstvo svoje domove, svoje domovino in Njenemu varstvu priporočajo svojega svivolasega vladarja in njegov prestol.

Vsako leto je poromalo na Sv. Višarje nad 40.000 Slovencev in na Sv. Goro tudi toliko. — In letos? Pač roma tja gori mislij, želja in vročih molitev iz slovenskih src na milijone; Marija z Višarij! Marija s Svete Gore! — Pomagaj, uslihi! Toda tam danes ni molečih in prepevajočih množic. Mrtvaška samota vlada tam. Kjer se je belila prej lepa in bela cerkev, tam je kup groblje in začrnelega zidovja. Namesto zvonjenja odmeva iz daljave strašno gromenje topov. Gnjusoba razdejavanja vlada na teh svetih in dragih nam krajih. Sovražnik, verolomni in brezvestni Lah, je z ognjem svojih topov uničil stoletna svetišča Slovencev, kakor da bi hotel v te razvaline pokopati junaštvo in zvestobo slovenskih junakov, ki tam na naših planinah in ob Soči stoje kot živ zid proti sovražni povodnji. Kakor da bi hotel sovrag v te razvaline zakopati tudi vernost in neomahljivo zaupanje ljudstva, ki doma prosi za zmago našega orožja, za srečo svoje domovine in blagor države.

Preko razdejanih svetišč slovenskega ljudstva, preko trupel naših sinov, ki branijo našo zemljo, je hotel razdivjati sovražnik od juga poplaviti našo domovino. Na sto in stotisoče laških vojakov je jurišalo, na tisoče sovražnih topov je rjulo in bruhalo ogenj ob tretji laški ofenzivi v mesecu oktobru do 4. novembra. Vseh mrtvih dan se je bližal sovražnik in menil, da je uničil živi zid junakov ob naši Soči, da je zamrla ob njegovem ognju ljubezen in zvestoba slovenskega naroda. Računal je, da bo 2. novembra za slovenski narod — dan mrtvih. Pa kako drugače se je zgodilo. Razdejana so naša svetišča, a te razvaline nas kličejo kvišku, na delo, na boj, da z novo silo zgradimo, kar je sovrag uničil. V naših junakih, ki so se ozirali v te višine, odkoder je doslej kraljevala Mati slovenskega ljudstva, je vzplamtela nova zama in vse sovražne sile so bile zaman. In tako je ljuti sovrag te dni obhajal dan mrtvih svojih nad, da bi kedaj mogel zagospodariti nad temi krajji. Celi svet vtrmi, kako je bilo mogoče junakom ob Soči vzdržati ta grozni naval. Mi pa vemo, odkod so zajemali junaki to moč. Zvestoba je slavila zmagovalje. In tako iz porušenih zidov višarskih in svetogorskih prihaja nova moč, nova sila, močnejše upanje in jeklenejša zvestoba v naša in naših junakov srca.

Lahi so zagnali krik, ko je z avstrijskega zrakoplova padla era sama bomba, namenjena vojnemu arzenalu v Benetkah, slučajno na tik poleg stoječe cerkev ter nekoliko poškodovala njen strop. Toda to je način tatu, ki je ukradel blago in obrača pozornost od sebe, da sam kriči: držite tatu! Lah nima prav nobene pravice pritoževati se, ko je on nalašč in namenoma s stotinami topovskih granat popolnoma uničil slovenskemu narodu najmlajša svetišča, Sveto Goro, Sv. Višarje, poškodoval ... Grad pri Mirnu, znano romarstvo

svetišče, posvečeno Žalostni M. B. metal iz zrakoplovov in topov bombe na Kostanjevico in sploh na vse cerkve v Gorici, katere so vse več ali manj poškodovane in med katerim je po svojih umetninah stolnica sama najmanj toliko vredna, ko slučajno nekoliko zadeta beneška cerkev. In okrog teh naših svetišč ni bilo ne arzenalov, ni topov, ne vojaštva, da bi Lah bil primoran streljati na nje. — In v gradu nesrečnega meksikanskega cesarja Maksa, v Miramaru tudi ni bilo topov niti vojaštva. In vendar je Lah opetovano metal nanj bombe. Seveda, tudi to je eden dragih nam spominov na nesrečnega Maksa in pokojnega toli nam dragega Franca Ferdinanda, ki je od tu zroč proti slovenskim planinam dejal: "Tu prebivajo moji zvesti Slovenci!"

Nalašč nam je vse to storil sovražnik, namenoma, hotoč slovenskemu ljudstvu zasekati globoko ramo. Ampak za ta porušenja slovenska svetišča in spomnike naše Laha že zadeva kruta osveta!

Pod razvalinami slovenskih svetišč Marijinih je na najgroznejši in najkrevnejši način kaznovana laška verolomnost. Maščevane so razvaline Marijinih svetišč s krvjo stotisocev sinov italijanskega ljudstva. Začrnele ostanki svetišč mrko in temno zro tja doli v italijansko nižino, odkoder se vale vedno nove sovražne trume proti našim junaškim branilecem. In zdi se, kakor da bi te razvaline klicale napadajočim množicam grozopoln. Nazaj od tu! In resnično, pod višinami, na katerih se je še pred kratkim tako ljubo in prisrčno belilo zidovje višarskih in svetogorske cerkve, tam omaga moč sovražnika: zadaj ga pade v boj lastni bratje s strojnimi puškami, sprejaj grozni zid naših branilcev, zgoraj temne razvaline od njega porušenih svetišč. Obup in groza s' polašča tu laških množic in — kakor pravi naše uradno poročilo — puške jim dobesedno padajo iz rok.

Ves slovenski narod je edin v tem, da preko živih trupel slovenskih na naši pozemlji ne pride naprej. Ves slovenski narod je pripravljn do zadnjega braniti dedščino svojih pradedov ter kaznovati one, ki skrunijo stoletna naša svetinje! Sedaj, ko je strta in v sovražni krvi utopljena ta najhujša sovražna ofenziva, vemo, da sovražnik zaman žrtuje kri stotisocev svojih sinov. Še trdnjeje stoji naša straža ob Soči in še zaupljivejšo molli doma armada molilcev in delavcev. Svojega doma ne zapustimo, svoj dom branimo, za svoj dom trpimo, zanj umiramo. Kako grenak je kruh beguncev, ve tisti, ki ga okuša. Zato nam je sedaj naš dom še toliko ljubši in dražji.

Svete Višarje in Sveta Gora! Zopet se bodo zbirale v prenovljenih Marijinih hramih trume slovenskega ljudstva in celice se bodo rane, ki jih je vsekala vojska. Slovenska domovina bo dihala prostejše, nov rod bo rastele kvišku. A ta novi rod ne bo pozabil, da je v teh grozljivih časih rešitev slovenskemu ljudstvu prišla od zgoraj, in sicer zato, ker je ostal svoji Materi ter svojemu vladarju zvest do groba.

Iz mrtvih junakov slovenskih, ki so žrtvovali v svoji zvestobi kri za prestol Habsburga in za boljše bodočnost slovenske domovine, iz žrtve in solza slovenskih mater, vdov in sirot pa naj vzpričo Višarske in Svetogorske Kraljice vzklije božični mir ter velikončno vstajenje našega dobrega slovenskega ljudstva!

Razne stvari.

Glasiło ogrske neodvisne stranke proti razširjenju pouka nemščine v ogrskih šolah.

Glasiło neodvisne stranke "Magyarorszag" protestira energično proti načrtu naučnega ministra Jankoviča, ki hoče intenzivneje gojiti pouk nemščine na Ogrskem.

Osem mesecev težke ječe

je prisodilo dunajsko dobrobransko sodišče učiteljici angleščine I. di Blackmore radi zločina motenja javnega reda in miru, ker je ob potopu "Lusitanije" rekla, da želi, naj bi bila Nemčija premagana.

Pismo v Ameriko.

Pred praškim divisijskim sodiščem je bila obravnava proti 23-

letnemu kmečkemu dekletu Frančiški Ševčíkovi iz Ponedraža zaradi hudodelstva motenja javnega mira in reda po § 67. lit. a, kaz. zakona. Obtožena je pisala svoji prijateljici Rozi Kasandi v Chicago pismo, katero je cenzura zadržala in vročila vojaškemu sodišču. Obtoženka je bila obsojena na osem mesecev ječe.

Zaplenjena češka sokolska pesmarica.

"Wiener Zeitung" objavlja razsodbo okrožnega sodišča, Gičim in nadsodišča v Pragi, s katero se prepoveduje nadaljne razširjanje devete izdaje tiskovine "Sokolsky Zpěvník" (sokolska pesmarica) radi 17 pesmi. Med njimi se nahajajo pesmi: "Česky Rebelanti" (Česki uporniki), "Ještě Srbska nezničeno" (Ni še Srbija izgubljena), "Památce vitezů Pařízkých" (V spomin na pariške zmagovalce); nadalje ruske himne in maršaljeze.

Marka, frank in krona.

Pri plačilih v Švici potom doštne hranilnice se računa za 100 frankov 130 K in pri plačilih v Nemčiji za 100 mark 140 kron.

Sive uniforme v nemški armadi.

Na Nemškem uvedejo enotne sive uniforme za armado tudi v miru. Siva bo tudi čepica in tornistra. Obлека častnikov se kolikor mogoče izenači z uniformo moštva. Lovci na konjih bodo imeli sivelne uniforme. Kot obuvale prideteta v poštev samo dve vrsti: nizki škornji za pehoto, ki so se v sedanji vojni zopet izvrstno obnesli, in visoki škornji za kavalerijo.

Železnica v Dalmaciji preko Bosne.

Pod tem naslovom piše "Hrvatski Dnevnik": Neki prijatelj, ki je te dni potoval iz Sarajeva v Dalmacijo po železnici, nam je pripovedoval, da je vožnja izvrstna, ugodna in vzorna. Voželj se je po naslednji progi: Sarajevo — Brod — Sunja — Dobrin — Prijedor — Knin — Split. Sedaj ni treba potovati preko Metkoviča ali Dubrovnika, odkoder je vožnja po morju negotva in parobrodni radi slabega vremena ne vozi-jo redno.

Ljubljana.

Znani hrvatski pesnik Rihard Katalinič-Jeretov piše zadarskemu "Narodnemu Listu" iz Ljubljane: "Ljubljana! Koren te besede mora biti v glagolu ljubiti. Kajti ona je Ljubljana, ljubica, miljenica vsakega Slovenca. Kar je Hrvat Zagreb, to je Slovenec Ljubljana. Lepa je ta bela sestra belga aZgreba. Lepa, čista, prijetna, vesela kakor mlado dekle. Korak iz mesta, pa si že v zeleni šumi, v tihem gaju, res prava sestra Zagreb-grada. Vsak tuječ jo mora vzljubiti, kamo li Hrvat. Ta je tu doma, saj se tu govori hrvatski, samo nekoliko drugačno, pa hrvatskemu Zagoreu doni ta mehki jezik ravno tako kakor njegov domači. Danes je Ljubljana babilonski stolp — vse jezike slišiš, zastavo pa nosi italijanski. Saj so se sem zaklonili večina Italijani iz Trsta, Gorice, zapadne Istre. In draga, dobra Ljubljana jih je sprejela prisrčno slovenskoslovansko. Kadar se povrnejo domov, bodo upajmo, i oni vračali Slovence in Hrvatov milo za drago. . . . Živahna je danes Ljubljana. Povsodi vojak in povsod avtomobil, ki hitijo, prašajo, kadijo in se gubijo kot samum. V kavarni sedi general, naše gore list. Vidiš ga čitati vsak dan pri oknu, ko čita "Slovenski Narod" in "Obzor". Pa tudi med vojaštvom je listov z naših gor: Bošnjaki, Istrani, Primorci, Dalmatinci, Boduli in otočanci. I marsikateri Varaždinec se sprehaja po ulicah, domovine sin. Pa da, Bože moj, igramo se tako po malem z raznimi provincijskimi imeni — ipak smo vsi Hrvati. Sestre Slovence nas na to opozarjajo, saj pravijo, kadar slišijo našo govoričo, "kako so fletni ti Hrvati." In tudi Bodul se spomni, da ni samo človek, "vengo i Hrvat". Da, Slovenec so mile in drage, "ko i majčica jim Ljubljana". Le nad enim vsi mrmramo — nad meglo. Ljubljanska megla se zna navleči kakor bi bila londonska. Bela Ljubljana bi jo rada pregnala — ali eto sad nikud nikamo iz magle.

FRANC PIRC

apostolski misijonar med Indijanci v Severni Ameriki.

(Dalje.)

Svojim nekdanjim faranom v Podbrezju je poslal v spomin tole

Pesem od nove fare sv. Križa:

Kedar po previdnost' božji
Sem slovo od Kranjcev vzel,
Prot' Ameriki nastopil
Doigo pot sem prav vesel.

Sem prehodil vse pokrajine,
Pet kraljestev in morje;
Sem prehodil tolikanje
Tud' v Ameriki zemlje.

Po nevarnih potih, dolgih
Čez tri tavižent ur hoda,
V mesecih dveh in dneh petnajstih

Sem prešel skor pol sveta.

Božja roka me pripelje
V zgornje kraje Indije;
Ko na Kranjskem poldne bije,
Tukaj že čez polnoč je.

Kmalu zvejo Indijanci,
Da je prišel misijonar:
Tu duhovni so spoznani
Ko najljubši božji dar.

Zdaj mi pride brž naproti
Poglar en dan hoda,
Me kleče za žegen prosi
In mi koj roko poda.

Prosi, naj v njih kraj bi prišel,
Ki se kliče Lakroč,
Kjer že nekaj jih je krstil
Bramni gospod Baraga.

Kakor hitro sem dovolil
Njega prošnjo dopolnil',
Pet konjikov je pripravil,
Mene do tam tje spremit.

Vzdignemo se brez odločka,
Konji naglo prelete
Celi dan in brez počitka
Gozde, prode in vode.

Verni so pa b'li sprejeli
S preveliko me častjo,
V cerkev so me b'li spremili
In veselo zapoje.

Potlej so me b'li peljali
V jedno lepo izbico,
V hišo poglarja djali,
Kjer imam postrežbo vso.

Lepo cerkev sem že našel
K časti Jezusa na križi;
In vse drugo sem poravnal,
Kar je treba v božji hiši.

Našel tukaj sem kristjanov
Krščenih čez dve sto duš,
Našel dosti še paganov,
K' jim nn znana vere luč.

Fridigujem, spovedujem
Po francoski s tolmačam,
Z gnado božjo pa se trudim,
Da ind'jansko znal bi sam.

V cerkvi imamo vsak dan praznik,
K maši, prid'gi pridejo:
K sreč gre jim božji nauk,
Radi mene poslušajo.

Silno radi v cerkev hodijo,
Maše nikdar ne mude,
In besedo božjo ljubijo,
Č'lo brez varha dom puste.

Matero o'lo prinesejo
Otročice v zibelkah,
Da le prid'ge ne zamudijo,
Otročiči pa žegna ne.

Takim dušam je veselje
Evangelj oznanovat',
Njim nasitit' svete želje,
Ko se vidi obilni sad.

Vsi se kakor bratje ljubijo,
Vsi so jednega duha;
Bramno živijo in molijo,
Vedno hvalijo Boga.

Ni ga tukaj nevošljiveca,
Tudi ne krivičnega;
Ni ga slišat' opravljica,
Vpiti ne ponočnega.

Vse ovčice so mi znane,
Tukaj sem prav kot doma,
Sreca vseh so meni vdane,
Vsak za očo me ima.

Tukaj le sem pri zamoreh
Zadovoljen in vesel,
Ne kesal se še po Kranjcih,
Da od vas sem slovo vzel. —

Vendar kedar mi pa pride
Letni čas moj'ga godu,
Neka žalost me obide,
Je pri sreč mi bridko.

Se pač spomnim na prijatelje,
Ki so v god me obisk'vali,
Ohranit vezil navade,
Po duhovsko smo kramljali.

Ravno mislil sem pri sebi,
Bode li z vezilom kaj?
Ga ne bom nikdar pozabil,
Bog še več mi tacih daj!

Kar tri ajde se mibil krstil,
Na ta svoj veseli dan,
Na kosilo jih povabil,
Poglarja tudi zdrav'n.

Zdaj se mi začne veselje,
Ki ga vživam zmiraj bolj;
Spolnene so moje želje,
Zavolj kar sem sém prišel.

Le za to, sem dom zapustil
In prišel sem v le-ta kraj,
Da bi duš Bogu pridobil,
Jih pripeljal v sveti raj.

Prav veselo je pretekel
Srečni dan moj'ga godu,
Ker sem goste bil nastil,
Duše bolj kakor telo. —

Prišlo je še drugih ajdov
Kmalo polno hišico;
Ž njimi tudi je pribreca
Reven starček s palico.

Vsi so meni v roko segli,
Kakor tukaj šega je,
Po ind'jansko so se vsedli
Tje po tleh okol mene.

Prosijo, da bi jih podučil,
Vero radi da sprejmo;
Jaz pa sem jim krst obljubil,
Kedar znan ves nauk jim bo.

Srečno jih začnem učiti
Svete vere nauk zlati,
Jezusa jim oznaniti,
Č'ot k nebesom jim kazati.

Sreč se mi je topilo
Od veselja vel'kega,
Ker v obrazih je žarilo
Delo svetega Duha.

Naglo poldne je minilo,
B'li smo skupaj v trdo noč,
Vsem se je prav dobro zdelo,
K' so spoznali vere luč. —

Zdaj pa naglo je priteklo
Bil en človek na vso moč,
Prosi, naj pomoč bi nesel
K bolni, umrla bo to noč.

V ostrem vetru, hudem mrazu
Milj dve jaz preletim,
V temnem gozdu, sneg v obrazu
Duše da ne zamudim.

Kedar pa pred vrata pridem,
Sreč mene zaboli,
Notri že jokati slišim,
Pravijo, da več živa ni!

Žena pa ni bila mrtva,
V 'medlevci le leži,
Dam jelenovec jej duhat',
Naglo zopet se zbudi.

Prav lepo je zdaj prejela
Svete zakramente b'la,
Srčno je Boga hvalila,
Ker jej gnado, zdravje da.

Drugi pot me obiskala
Stara neka revica,
Me za nauk, krst prosila,
Ni poznala še Boga.

Kedar se je naučila,
Kar kristjanu vedet' gre,
Nje pa sveti krst prejela
Vel'ki praznik svet'ga dne.

Pred oltarjem solze toči,
Kakor nekdanj Simeon,
Ker dočaka vere luči,
Vidi Jezusovi tron.

Prav hvaležna in vesela
Milost božjo zdaj časti,
Da je gnado zadobila
Še na pragu večnosti.

Tako Bog za ajde dela
Po meni nevrednem tu,
In s trpljenjem mi pripravlja
Tolažila delaveu.

To, prijatli, vam popišem,
Še več druž'ga zamolčim,
Da časti pri vas ne iščem,
Zasluzenja ne zgubim.

Vsak naj le Gospoda hvali,
Milost božjo naj časti,
Ker posode slabe zvoli,
Da reči velike st'ri.

Vai pa prav lepo živimo
In služimo prav Bogu;
Vai med sabo se ljubimo
Da zaslužimo nebo.

Da po meri zasluženja
Vsak se trudi bit' svetnik;
Krono večnega življenja
Dal pravični bo Sodnik.

TRETJE POGAVJE.

PIRČEVO MISLIJSKO DELOVANJE V ŠMARJI (SAULT STE. MARIE), NA OTOKU SV. JOZEFA IN V KITHI-MITIGONGU.

Kakor je že bilo omenjeno, izročil je škof g. Pirou v jeseni leta 1836. tudi misijonsko postajo Šmarjo (Sault Ste. Marie). To mesto je 120 milj od La Croix proti severni strani. Stoji ob iztoku Superior jezera. Prebivalci so deloma novokrščeni Indijanci, večinoma pa kanadski Francozi, ki pa so bili večinoma le po imenu katoličani, ne pa tudi po svojem življenju.

Zavoljo pomanjkanja misijonarjev ta postaja že od spomladi ni imela duhovnika. Ko pobožna čreda Indijanov zve, da pride misijonar, se zelo razveseli. Da tudi tukaj pridobi sv. cerkvi duš, bila je jedina tolažba gorečemu misijonarju, ki se je težko ločil od svoje črede. Božja previdnost ga je pa tudi ravno ob pravem času pripeljala k zapuščenim ovčicam, da jih niso zapletli protestantje v svoje zmote. Naselila sta se namreč dva pastora v to okolico.

"Zavidljivo gledajo protestantje veliki napredek naše sv. vere med Indijanci," piše o tem Leopoldinski družbi 15. dan novembra 1836. leta. "Zato so poslali pretečeno poletje med Indijance mnogo pridigarjev, ki so dobro plačani in imajo na izobilje tudi družih pripomočkov.

Tudi so poslali k vsakemu katoliškemu misijonarju po jednega ogleduha, da bi nas oviral v našem pokliu, ter nam delal kvaro. Tudi jaz sem dobil takega "angelja teme" v osebi nekega belega pagana. Hinavsko je hlinil željo, sprejeti sv. krst, zraven pa opazoval z orlovimi očmi moje misijonsko delovanje, da bi zapazil kaj graje vrednega, ter poročal o tem onim, ki so ga poslali, ter mi s tem kvaro storil. Spoznal sem precej njegov zlobni namen. Zategadelj mi ni zamogel napraviti druge škode, kakor ta, da mi je odvrnil jednega po sv. krstu-hrepenečega Indijanca. V zadoščenje za to pa sem, na njegovo veliko jezo, krstil njegovo ženo Indijanko. Nato je kmalu pobral kopita in izginil iz tega kraja.

Zastoj je ves trud, zastoj so stroški protestantov, da bi zapeljali Indijance v svoje zmote. Kolikor mi je znano, še tu nobenega katoliškega Indijana niso vjeli v svoje zmote. Divjakov so pa le malo še pridobili z darovi, da so zapisali njih imena v imenik. Kakor hitro pa razjasni katoliški misijonar tem zapeljanim zmoto, podajo se na pot resnice. Če tudi so divjaki priprosti, vendar pa le vedo, da je v katoliški cerkvi resnica in z njo roka božja.

Ako bi imeli katoliški misijonarji potrebnih pripomočkov, razširili in utrdili bi po vseh indijanskih pokrajinah luč sv. vere; nadkrilovali bi razna krivoverstva, katerih je v Ameriki 27. Ali pomanjkanje najpotrebnejših pripomočkov za daljna misijonska pota in druge potrebnosti v tej dragi deželi jako ovirajo revne katoliške misijonarje in zabranjujejo hitro razširjanje sv. vere. Za svojo osebo nas dela revščina srečnejše in zadovoljnejše, nego vsa imetja in vse prijetnosti sveta, ker smo že vajeni pomanjkanja. Ali zavoljo ubogih Indijanov si želimo čestokrat bogastva, da bi zamogli ubogim divjakom postaviti hiše božje.

(Dalje prihodnjič.)

Denar ima takrat najmarjšo vrednost za posameznika, kadar se plačuje z njim dolgove drugih.

Ne karaj prepogosto svojih otrok. Dajaj jim raje lepe zglede!

Nekateri ljudje so že vsled tega nesrečni, ker si sami predstavljajo, da so nesrečni.

Ljubezen in romanca sta si bolj prikupljiva kakor pa zakon in zgodovina.

ČAS VSEBINO OGLASOV odgovorno za uredništvo, ne za pravištvo.

BODITE PREPRIČANI kadar ste poslali denar v staro domovino skozi "A. S.", da bo isti prišel zanesljivo in točno v roke prijatelja, in sicer tako sigurno ter brez vsakovršnega odbitka v 20. do 30. dneh, kakor če mu ga bi Vi osebno vročili.

Gostoma slišimo, da pridejo denarji poslani skozi našo družbo, po več dni prej kakor pisma.

Nad stotisoč kron smo že letos poslali, pa še ni bilo pritožbe.

Mi pošiljamo denar po pravi dnevni ceni denarja, katera se menja.

V stari domovini izplača denar e. k. pošta potem c. k. poštne hranilnice na Dunaju ali v Budimpešti, ali potom Prve Hrvatske Štedionice u Zagrebu.

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro zastoj, poštnem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

Mi imamo najboljšo zvezo, po kateri pride denar najzanesljivejše in se izplačuje najtočneje.

Mi garantiramo vsako pošiljatev. Lastniki naše družbe so znani slovenski veljaki in so eden za drugega odgovorni, zato se ni bati nikakoršne neprilike, če pošljete denar skozi naše posredovanje.

BOŽIČNA DARILA v staro domovino pošiljajo rojaki in rojakinje najraje v **6 TOVEM DENARJU**. Posebno letos bodo božična darila iz Amerike toliko bolj dobrodošla in hvaležnejše sprejeta, ker tam vlada pomanjkanje in silna draginja radi vojske.

5 kron pošljemo zdaj za \$.75
50 kron pošljemo zdaj za 7.50

100 KRON ZA \$14.75

500 kron pa za \$73.00

Pri teh cenah je poštnina že vračunana.

Predno pošljete večjo vsoto pišite nam za nižje cene, da vam prihranimo denar.

Posiljajte in pisma naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Marija Sluga

2225 So. Wood St.
Chicago, Ill.

TELEPHONE:
CANAL 298

izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena

BABICA
se uljudno priporoča slovenskim ženam.

Vsem Slovincem in Hrvatom priporočam mojo gostilno

"Hotel Flajnik",
3329 Penn Avenue,

v kateri točim vedno sveže

PIVO, ŽGANJE, VINO IN RAZNOVRSTNE DRUGE PIJAČE.

Priporočam se cenjenemu občinstvu v najobilnejši obisk. —

Vsi znanci in neznaneci vedno dobrodošli!

NA SVIDENJE!

GEO. FLAJNIK, LASTNIK,
3329 Penna Ave. . .Pittsburg, Pa.

"ČAS", edini slovenski mesečnik, kateri izhaja na 36 straneh vsak mesec in velja za vse leto samo en dolar — Posamezne številke 25c.

Naslov:
"Čas", 2711 S. Millard Av., Chicago, Ill.

M. POGORELC

trgovec z zlatino

29 E. Madison St. Room 1112.

CHICAGO, ILL.

Pišite po cenik!

United Undertaking Co.

POGREBNIKI

Podjetje, s katerim se v svetu tudi Slovenci.

Na vogalu Union & D. St., Pueblo, Colo.

Se priporoča Slovincem za blagohotno naklonjenost.

2.17.16

K 100 VELJA SEDAJ LE \$14.70

Za \$14.70 Vam pošljem sedaj 100 Kron v staro domovino.

Če želite svojem v staro domovino poslati kakšno božično darilo v obliki denarja, se Vam nudi sedaj najlepša prilika. Ne zamudite časa. Pošiljajte so jamčene.

Tudi izdelujem vsakovrstne pravoveljavne listine in izvršujem vse, v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene države in staro domovino.

Se Vam priporočam spoštovanjem

JOSIP ZALAR,
1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Naznanilo in priporočilo.

S tem vljudno naznanjam vsem cenjenim odjemalcem, da sem se vsled naraščajočega prometa v moji trgovini, začetkom decembra t. l. preselil iz Joliet, Ill., v

CHICAGO, ILL., NA 1827 W. 22nd STREET.

Da sem se preselil v večje mesto, ali razširil svojo obrt je jasen dokaz, da je A. Horwat importiran kranjski brinjevec, slivovec in tropinovec v resnici dobra pijača, zato je tudi vsestransko priljubljen.

Edina slovenska importna tvrdka A. Horwat izdeluje iz kranjskih zelišč tudi Zdravilno grenko vino in Kranjski grenočec, ki prekaša vse druge, tevrstne pijače in je človeku v krepanje ter zdravje.

Jaz prodajam blago tudi ceneje, kakor katera druga tvrdka in to pa zato, ker opravljam večinoma sam vse posle.

Cenjenim odjemalcem se še vnaprej topla priporočam. Z velespoštovanjem

A. HORWAT,
1827 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telefon: Canal 2638.

MATH GRILL

SLOVENSKA GOSTILNA

1847 W. 22nd St., Chicago, Ill.
(blizu So. Lincoln St.)

kjer se prodaja izborna, vsakovrstna pijača, unijske smodke, osobito pa pristno domače vino iz najboljšega newyorškega grozdja.

Biljardna miza je prijateljem biljardne igre vedno na razpolago. Slovincem se najtopleje priporočam za obilen obisk.

Imam še nekaj takih priveskov in brošk za člane in članice K. S. K. J. v zalogi in jih prodajam: fino pozlačene po \$2.00 (prej \$3.00).

14 kar. zlate po \$6.00 (prej \$8.00). Imam jih v zalogi samo jaz.

F. Kerže,

2711 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

POSKUSITE

zaboj najboljše pive

"OLD LAGER"

katero izdeluje

Citizens Brewing Co.,

v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

Z \$1.00

se otvori lahko pri nas

hranilno vlogo

katera se obrestuje 3% po

JOLIET TRUST SAVINGS BANK

Joliet Trust & Savings Bank

114 N. Chicago Street JOLIET, ILL.

Ta banka je pod državnim nadzorstvom.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

Umrl so v Ljubljani: — Ursula Volkar, hiralca, 72 let. — Katarina Bernik, dninarjeva žena, 58 let. — Josip Klavrič, hlapec, 69 let. — Marcela Lutman, hči begunka, 2 leti. — Jera Černe, dninarica, 57 let. — Ivan Šešek, delavec, 49 let. — Andrej Augustyn, črnovojniški pešec, 39 let. — Ivan Hifner, hovevski pešec. — Ignacij Fehelman, pešec. — Josip Sommer, domobranski pešec. — Fran Buchgraber, telefonskega oddelka domobranski pešec. — Helena Pegam, bajtarica, 57 let. — Josip Jaklič, rejnec, 2 meseca in pol. — Lovro Ložar, užitkar, 59 let. — Jeremija Radosav, Demeter Koroszi, Fran Jedrysk, Fr. Bylok, pešci. — Jurij Gabrenja, hiralca, 79 let. — Marjeta Božič, bivša branjevka, 89 let.

Smrt uglednega ljubljancina. — Dne 5. novembra je umrl v Ljubljani splošnoznani bivši trgovec Vaso Petričič v starosti 79 let. Pokojnik je bil več let podžupan stolnega mesta Ljubljane, predsednik Mestne hranilnice ljubljanske itd. Za svoje usluge je bil od cesarja odklikovan s križem viteštva Franc Josipovega reda, bil je tudi častni mešan ljubljanski. Blag mu spomin!

Umrl je dne 14. novembra v Sostrem zlatomašnik in upokojeni župnik Mihael Zupan. Služboval je kot kaplan v Fari pri Kostelu, v Škocijani pri Mokronogu, v Št. Vidu pri Ljubljani in v Leskovecu, kot župnik na Prežganju, v Polhovemgradu in v Sostrem.

Kap je zadela v kopališču pri Slonu gospoda Josipa Hočevanja, pisarniškega ravnatelja dež. sodišča. Bil je takoj mrtev.

Nenadoma je umrla gospa Marija Lončar, hotelirka "pri Radeckiju" v Trzinu, tašča g. ravnatelja Cirila Dolenca iz prisilne delavnice.

Na Dunaju je 4. novembra t. l. po kratki bolezni umrl gosp. Robert Pollak, družabnik tukajšnje tvrde "Brata Pollak", v starosti 40 let. Pokopan je bil tam dne 7. novembra.

Umrl je v Dobropoljah dne 8. novembra popoldne 73letni vpok. župnik tržaške škofije preč. g. Ign. Germ. Pokojnik je bil rojen 3. avg. 1843, v mašnika posvečen dne 21. novembra 1869. Naj počiva v miru!

V Kamnorigi je v nedeljo 7. novembra ponoči umrl znani orgljarski mojster g. Ignacij Zupan. Blag mu spomin!

Umrl je v Škofiji Loki preč. g. Janez Karlin, župnik v poklju, brat prevzvišenega g. škofa tržaškega.

Umrl je v Radečah pri Zid. mostu g. Juraj Knežovič, državni uradnik v pok., v 85. letu starosti. Mladostna in službena leta je prebil na Hrvaškem, odkoder je prinesel lepe spomine iz svojega službovanja. Kljub lepi starosti je ohranil dober spomin, ter je kaj živo pripovedoval svoje doživljenje kot vojak, n. pr. kako se je moral boriti na patrolji z volkovi itd. Zapušča ženo Alojzijo in hčer Ludmilo, omoženo Matičevič. Bodi blagemu možu lahka slovenska zemlja, ki si jo je izbral za počitek!

Naš odlični rojak umrl na Dunaju. — Umrl je na Dunaju g. ing. Ferdinand Klemenčič, c. kr. višji stavbni svetnik, nadinspektor c. kr. avstrijskih drž. železnice v pok., lastnik zlatega zaslužnega križca, častni mešan Ribnice itd., v starosti 75 let. Truplo so prepeljali v Ljubljano.

Umrl je 3. novembra upokojeni knjigovodja Kranjske hranilnice, gosp. Leo Suppantšisch, v 69. letu starosti.

Polkovnik v p., Franjo Dretnik, poslednji poveljnik gorске brigade, je zadet v glavo na južnovzhodnem bojišču, umrl junaške smrti v 53. letu dobe svoje. Bil je obče priljubljen častnik, ter se je čisto odklikoval, tudi l. 1878. v Bosni. Ob sedanji svetovni vojski je bil ves čas zaposlen, večidel na fronti. Ostavil je ženo s tremi še nedoletnimi otroci. Pokopan je bil 24. oktobra t. l. na Opčini. Blag mu spomin!

Plaz je podsul na južnozapadnem bojišču kadeta g. Franca Anžik iz Ribnice. Odnesel ga je s kočo vred kakih 200 metrov globoko. Nosilec ranjencev, Maks

ni 20.000 K; Posojilnica v Črnomlju 20.000 K; Ivan Samec, veletržec, Ljubljana 10.000 kron; Danilo Firc, lekarnar, Idrija 10.000 kron; Josip Zidar, trgovec, Ljubljana 10.000 K; dr. Alojzij Franke, Gorica 10.000 K; Joh. Wakonig, trgovec, Šmartno pri Litiji 3000 K; Avg. Jenko, trgovec, Ljubljana 2000 K; Viktor vitez Andrioli, c. kr. v. davčni upr. Kamnik 2000 K; Hranilnica in posojilnica, Železniki 2000 K; Stefan Arko, posestnik, Dane 2000 kron; Jos. Pros, ravnatelj c. kr. tob. tovarne, Ljubljana 2000 K; Alojzij Staudacher, Ljubljana 1000 K; Alojzij Pegan, c. kr. podravnatelj banke "Slavije", Ljubljana 1000 kron; Adolf Anton Mlekuž, Bovec 1500 K; Anton Hafner, Železniki 1000 K; dr. M. Rus, c. kr. polkovni zdravnik 1000 kron.

Tretje 5 avstrijsko vojno posojilo. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani je subskribirala za lastni račun 1.000.000 kron tretjega 5% avstrijskega vojnega posojila.

Pri Jadranski banki, podružnici Ljubljana so tretje avstrijsko vojno posojilo podpisali med drugimi: Viljem Spitzer, Ljubljana, 20.000 kron; trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani 10.000 kron; Ivan Končina, Gorenja vas, 10.000 kron; Jurij Šterk, Vinica, 5000 kron; T. Meneinger, Ljubljana 5000 kron; A. Pogačnik, Cerknica 3000 kron in Amalija Kmetišek Ljubljana 1200 kron.

Draginjska doklada ljudsko šolskemu učitelstvu. Deželni odbor je dovolil vnovič vsemu službujočemu učitelstvu in rodbinam vpoklicanih učiteljev enkratno draginjsko doklado in isti izmeri, kakor spomladi. Potrebščina za to novo podporo znaša okroglo 90.000 kron.

Liter namiznega olja 8 kron. — Po nekaterih "boljših" trgovinah velja sedanji liter namiznega olja že 8 kron! Izgovori od strani veletrgovcev, da se je olje podražilo, ker ga primanjkuje, so seveda do pičice resnični, saj je splošno znano, da olja nimajo že mesece in mesece, (ko je bil še z Italijo mir) v svojih skladiščih, ampak so ga še le dobili "pred 14 dnevi," katero so morali seveda plačati tudi po silno visokih cenah.

Za noge ga je obesil. O čimih nekakega pobegleca dezerterja nam poročajo z vipavske doline še sledeče: Nek moč je pasel med Tevčami in Vrtoči (občina Šmarje) živino. Pobegli zločinec ga je privezal za noge na drevo. Ljudje so ga našli komaj živega, vsega izmučenega. Nekje drugje tam v okolici je vdril v neko hišo in dolečal v slabi slovaščini, katere otroke družine bo treba ustreliti. Družina je prestrašena pobegnila. Zločinec je streljal skozi zaprta vrata. — Sodi se, da se gre tu za pol blaznega človeka.

Lov na cigana. Pri Sostrem je bežal neki cigan, ko je zagledal orožnika, kar je mogel čez polje proti Zalogu. Dva vojaka sta mu hotela prestriči pot, ali oni cigan je zavil v stran in tekel proti Ljubljani. Orožnik je hitel za njim v družbi par mladeničev. Ko je cigan videl, da ne more uiti, je skočil v Ljubljano in jo preplaval. Ali na drugi strani so ga prijeli in izročili orožniku. Cigan pravi, da se imenuje Andrej Huber, star 31 let, rojen v Monakovem in da je godec. Izročili so ga sodišču.

Povišanje davka na žganje. "Wiener Zeitung" objavlja cesarsko odredbo, ki povisa davek na žganje zopet za 40 vin. za liter alkohola. Žganje je zdaj obdavčeno z 2 K za liter alkohola v nižji in z 2 K 20 vin. v višji postavki (ekskontingent). "Wiener Zeitung" objavlja dalje ministrsko odredbo o ustanovitvi centrale špirta in ministrsko odredbo, ki uvaja najvišje cene denaturiranemu špirtu.

Notarskim substitutom v Logatcu je bil imenovan po c. pr. dež. sodnem predstevstvu not. kandidat Mihael Pintar in je začel uradovati 1. nov.

S tiralico so zasledovali 19 leta starega dninarja Mihaela Štefeta iz Naklega radi tatvine iz leta 1913. Prijeli so ga kočno v Ceglinci in izročili okrajnemu sodišču v Kranju.

Mrtvega so našli 86letnega bajtarja Jerneja Zajca iz Guštinov, občina Planina. Starček je na poti omagal, padel in umrl.

STAJERSKO.

Umrl je v Gradcu v bolnici usmiljenih bratov gospod Srečko Dogša, usnjarski mojster in posestnik v Središču, bivši dolgoletni načelnik središke skupne obrtne zadruge, soustanovnik in starosta središkega Sokola. Vzornemu rodoljubu bodi lahka zemlja!

Profesor Ant. Rabuza padel. Kakor poročajo privatne vesti, je na italijanskem bojišču padel, zadet od granate, prof. Ant. Rabuza, rez. kadet. Prof. Rabuza je počeval na samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju. Njegovemu slugi je granata odtrgala roko.

Umor in samoumor. V neki kavarni v Ptujju je črnovojnik Avgust Wolf s štirimi strelji iz revolverja ubil 23letno plačilno natakarico Terezijo Wohlgemuth. Wolf so aretirali, naka se je ponoči v zaporu obesil na jermen iz čevljev.

Poroča. Poročil se je g. Janko Lešnik, učitelj v Vurbergu, z gđ. Pavlo Žihner, nadučiteljevo hčerko istotam.

Mleko za Maribor. Štajerska cesarska namestnija je zaslaga vsa produkcijo mleka v mariborskem političnem okraju. Mleko iz tega okraja se sme izključno prodajati le v Mariboru. Izvzeta je prodaja mleka za lokalne vojaške potrebe in pa prodaja mleka v Gradcu, v kolikor je že dosedaj obstojala. Ako bi se pokazalo, da Maribor navzle temu ukrepu še nima dovolj mleka, potem bo štajerska namestnija odredila tudi revizijo v ljutomerskem okraju.

Umrl je dne 15. oktobra t. l. v Gradcu c. kr. poštni nadoskrbnik Fran Kenk in je bil na odputno centralnem pokopališču pokopan. Za njim žaluje vdova in trije sinovi. Rajnik je bil v 49. letu starosti. Rojen je bil v Brezovici pod Ljubljano, gimnazijske študije je izvršil v Ljubljani. Pet let je bil v ljubljanskem Alojzijevisču, kjer je pisal "Domače Vaje" leposlovnih sestavke, ki so kazali velik dar. Bil je zelo nadarjen in vesten mož. N. v m. p!

Ustrelil se je eksekutor Jansehitz v Brežicah iz strahu pred kaznijo, ker je pretepel nkega gostilničarja.

Na južnem bojišču sta padla kadetni aspirant Maksimilijan Topolšek, doma iz Konjice, in kadet medicince Nino Martinak, sin višjega dež. sod. svetnika Martinaka iz Celoveca.

Nepojasnjena smrt. Pri vasi Slivno blizu Laškega trga so našli te dni mrtvega vpok. bosan. viš. državnega pravdnika Kottmauerja. Sodi se, da ga je na preходу zadela kap, neznan človek pa mu je, ko ga je našel mrtvega, vzel uro in denarnico.

Iz Celja. V drugem vojnem šolskem letu na tukajšnji slovenski gimnaziji se je vpisalo 152 učencev, in sicer v I. razred 34, v drugi razred 40, v tretji 39 in v četrty razred tudi 39 učencev. Poduk se je, kakor smo že poročali, redno pričel.

Streljanje topov se sliši — kakor javljajo graški listi od jugozapadne fronte gori do Tala pri Gradcu.

PRIMORSKO.

Preč. g. Andrej Eustja, vikar na Trnovem pri Gorici, je dne 4. novembra umrl po dolgi in težki bolezni v sanatoriju Högass pri Gradcu. Goriška škofija zgubi s to žrtvijo neizprosne sušice, ki si jo je nalezal s svojim vzornim in neumornim delom za naše ljudstvo, enega najboljšega duhovnika. Šele 28 let star je moral poln same dobre volje in vzvišenih načrtov zapustiti to solzno dolino svoje drage domače in pa svoje farane, ki so ga vsi ljubili vzbog njegovi ljubeznivosti in požrtvovalnosti. Služboval je v Solkanu tri leta, na kar je bil premeščen na Trnovo pri Gorici, kjer ga je dohitela bolezen, na kateri je tudi umrl. Njegovi znani družini iz Skrilj pri Gorici v imenu vseh njegovih prijateljev najglobljeje sožalje, njemu pa zasluženi večni mir!

Nagle smrti na kapi je v Belgradu umrl g. Robert Slavik, brat tržaškega odvjetnika dr. Slavika. Njegov poveljnik poroča, da so ga našli mrtvega na postelji.

Kojsčanski župnik umrl v italijanskem vjetništvu. Kojsčanski župnik Fran Marinič je bil interniran z drugimi duhovniki iz Brd in Furlanije v Cremono. Tam je umrl na legarju. Rojen je bil Marinič leta 1853. Vikar Alfonz Blažko iz Kozane je poklican v Turin, da bo tam vršil duhovsko službo med slovenskimi interniranci.

V italijanskem vjetništvu se nahaja, kakor znano, tudi vikar Ivan Štolfa, doma iz Volčjedrage pri Komnu. Sedaj poroča, da so ga poslali iz Azle do Čedadu v Spodnjo Italijo, v Candido, okraj Avelino pri Neaplju. Z njim sta tudi sestra Marija in cerkveni pevec Matija Kranjec.

Maša nad grobovi junakov. — V Ajdovščini je bila na vseh vernih duš dan na vojaškem pokopališču v lično zgrajeni kapelici, katero je zgradil na svoje lastne stroške ritmojster vitez plem. Zahony, maša za umrle vojačjunake.

Nova imena tržaških ulic. — Cesarski komisar je ukrenil, da se imenujejo naslednje ulice, ki so bile doslej brezimne, tako-le: 1. Nova ulica preko bivšega Hortmanovega posestva, vzporedna s "passaggio di S. Andrea": via Liassa. — 2. Ulica, ki veže prejšnjo ulico, ki je vzporedna z rižarno: via Zenta. — 3. Trg pred novo justično palačo (ki se gradi), prej "Seneni trg": piazza principe Eugenio. — 4. Nova ulica, ki veže ulico Bellosguardo z ulico Gian Rinaldo Carli (kjer se nahaja Agapito). — 5. Nova ulica navkreber, ki veže ulico Giulia z drugim delom, doslej brez imena: scala al Monticello. — 6. Druga neimenošana ulica, ki gre od ulice dello Scoglio vzporedno z ulico Giulia: via dell'Oliveto. — 7. Sedaj zasebna pot, vzporedna z ulico Montorino, ki veže ulico Belvedere z ulico dei Saltuari: via Sottomonte. — 8. Nova ulica, ki vodi od Kolonjske ceste proti hišam malih stanov: via di Doberdó. (Zakaj ne edino pravilno "Doberdó"?). — 9. Druga ulica, vzporedna z "Doberdósko ulico": via di Monfalcone. — 10. Nova ulica, ki gre od

ulice Domenico Rossetti pod domobranksko vojašnico: via Laudon. — 11. Druga ulica, ki veže ulico Dom. Rossetti v Laudonovo ulico: via delle Mfizie. — 12. Nova ulica, ki gre od podaljšane ulice Sette fontane za občinskih zabaviščem, vzporedno z ulico Limitanae: via Mozart. — Nadalje se izpreminjajo naslednja ulična imena: 1. Trg in ulica Nuova v piazza in via Maria Teresa. — 2. Ulica Francesco Hermet v via Helgoland. — 3. Ulica Ettore Daurant v via Andrea Hofer. — 4. Piazza Scorcola v piazza Ambrogio Ralli. — 5. Zagata S. Giustina v via Giustina. — 6. Passo Carlo Goldoni v passo al Torrente.

Iz Komna. — Na našem vojaškem pokopališču počiva že nad 200 vojakov, ki so umrli za domovino. Vseh narodnosti in vseke vere čakajo tu vstajenja dan. Ogrini Nemci, Slovenci in Hrvati, Čehi in Poljaki, tudi Italijani iz Italije spe tukaj v miru nezdravno spanje. Vsak poseben grob. — Na vernih duš dan je imel na pokopališču g. vojni kurat D. V. v. mašo za ranjke junake. — Vsi grobovi so bili lepo ovenčani. Nad vsakim se vzdiguje križ z napisom umrlega, zraven pa so zasajene urizanteme, ki so se vse lepo prijele. Da so grobovi zasajeni in ozaljšani s cveticami, sta si največ prizadevali gospodini učiteljici Erna Ingri in Mar. Kavčič. Ves njihov trud in skrb naj jim poplača vsemogočni Bog! Rajnim junakom pa bodi milostljiv Sodnik!

Nove žrtve tržaškega kanala. — 2. novembra ob pol osmih zvečer je prišla iz ulice delle Poste vechie v Trstu 75letna gospa Gertruda Croat in v popolni temi zašla in padla v kanal. Na nje ne klice je nemudoma priteklo nekaj oseb, ki so jo še živo potegnile iz morja. Posredovala je takoj rešilna postaja in po prvi pomoči so staro gospo prepeljali na njen dom. Kmalu na to, proti 10. uri zvečer, je v temi zašel v kanal 41letni črnovojnik Franc Nedak, ki je bil prišel istotako iz ulice delle Poste vechie. Zanj je prišla pomoč prepozno, ter je bil že mrtev, ko so ga potegnili iz vode.

Grad Miramar, katerega pozna vsakdo, kdor je bil kdaj ob Adriji, si je bil izbral italijanski letalec, kakor razvidno iz poročila generalnega štaba dne 29. oktobra, za cilj svojih bomb. Grad se nahaja 6 kilometrov severozapadno Trsta na skali, segajoči daleč v morje. Sezidan je bil grad v letih 1854. do 1856. v normanskem slogu iz apnenca. Grad je bil last pokojnega mehikanskega cesarja Maksimilijana, brata našega cesarja, dne 10. aprila 1864 mu je v tem gradu mehikanska deputacija ponudila cesarsko krono. Grad je sedaj last naše cesarske rodbine. Pokojni prestolonaslednik je večkrat bival v tem prelepiem gradu ob morju. Nekdaj je bila tam kmetska hiša, last posestnika Daneva, od katerega jo je kupil z zemljiščem vred pokojni cesar Maksimilijan, ter tam postavil grad, ki je krasota jadranskega brega.

V Kobardju je bil od Lahov interniran, umrl in lovec Ursič p. di. Sokič. Internirana je tudi kramarica Volaričeva iz Idriškega

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

K 100 velja sedaj samo \$14.80, K 50 samo \$7.55 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Francoski spisal
Paul Bourget.
Preloženi A. K.

KANDIDAT.

II.

Sicer pa ta misel, kako se opravično maščevati nad nasprotniki, ni prvič prepajala duše Petra Montbruna. Vedno je čutil, kar čuti sedaj v parlamentu kakor v slovu braniteljev velikih rešilnih idej, ki so v nevarnosti: Domovina, družina, vera, vse to leži na tleh, sovražniki pa se krohotajo in kriče, da se je vse to preživelo in zapeljivo nevedno ljudstvo. Montbrun se je dal vjeti v zanjko, ko je šel na shod, ki sta ga Brillaut in Lartail sklicala in njega z zvijačo nanj pripravila.

Ali bi jima ne mogel on tega povrniti s tem, da organizira politični nastop s pošteni poselniki in skušnemi trgovci, ki so bili večidel njegovi somišljeniki? Vendar pa, če bi jih bil tudi imel na razpolago, ne bi jih otel uporabiti za tako pobalinstvo...

Samo en način maščevanja je bil uporaben — a ni kazal mnogo sadu. Razkrinkati te vrste ljudi in njih sleparjenje, pisati proti njim v edinem lokalnem časopisu, ki je vzdrževal njegovo kandidaturu. Dasi Peter ni upal kdovekakega uspeha, ga je vendar nagnil bojeviti instinkt, ki hoče, da plačujemo nemilo za nedrago, da je doma koj prijel za pero. Zvonovi po mestu so zvonili dan ob treh zjutraj, ko je ravno dovršil svoj članek. Hitro je uredil papirje, ki jih je popisal z nekako mrzlično pisavo, in dejal: "Ta članek ne bo delal veselja ne Lartailu, ne Brillautu... Jaz ne morem kaj za to, raje bi bil napisal eno stran več za svojo knjigo."

Razburjen je zaspal ter se je zbudil zjutraj pozneje nego po navadi. Nепrestano napeto delo na volivnem bojišču ga je sililo, da je ukazal ne ga motiti med spanjem. Ko je pozvonil služabniku, mu ta reče:

"Nekdo vas čaka, gospod, že eno uro. Pravi, da ima nekdo zelo važno feč izročiti gospodu glede volitve..."

"Nekdo? Ali kaka ženska?" vpraša Montbrun.

"Neka služkinja," popravi služabnik. "Vsaj tako mislim. Iz Pariza mora biti. Kuharica jo je videla in trdi, da je vslužbi pri gospej Brillautovi."

"Pri gospej Brillautovi?" ponovi mladi mož, "ste li gotovi, Ludovik, da je Franica dejala gospa Brillaut?" Dobro! Po vajte, da kmalu pridem."

"Gospa Brillautova da bi mi poslala v tej dobi srdečega boja svojo služkinjo?" si je dejal, ko se je hitro napravljal. "To ni mogoče. Jaz se ji nisem nikoli predstavil... In to z naročilom, ki se tiče moje volitve? Se li Brillaut boji, da bi se mu vsled sinočnjega postopanja ne odtegnilo nekaj somišljenikov, in jeli o tem strahu govoril s svojo ženo? Torej bi mi ta pisala... toda kaj in v čegavem imenu... Franica se je zmotila... Pa ne, da bi bila ta ženska zapustila gospo Brillautovo? Morda si išče službe?... Toda gre se baje za volitve... Najbrže je bila to njena zvijača, ki si jo je izmislila, da bi ji dovolil pred-se... Kaj pa, ko bi služkinja hotela napraviti svojim gospodarjem kako neprijetno... Včeraj sem si želel maščevanja. Morda mi ta ženska prinese gradiiva zanj? Maščevanje s pomočjo odslovljene služkinje?... Imenitno! Prav nič bi se ne obotavljala, tudi če bi to bilo. Ali mar ti lopovi zaslužijo, da bi si človek delal težkoče pri izbiranju sredstev? Sicer pa poglejmo!..."

Misel, da bi bila to odslovljena ženska, ki se hoče maščevati, je samo za hip šinila Montbrunu v glavo. Zdrnil se je, ko je pri prvih besedah, ki jih je nepoznana izgovorila, dognal, da je bila njegova misel prava.

"Gospod," reče tuja ženska, "jaz sem služkinja gospe Brillautove, ali boljše, bila sem. Včeraj sem se ločila od nje. Vrnem se v Pariz; ne mislim več služiti. Hočem sama zase pričeti. Sredstev imam, pa ne dovolj. Potrebnovala bi še dva tisoč frankov... Bi mi li hoteli za to ceno plačati nekaj ljubimskih pisem vašega

tekmeca Lartaila, ki jih je pisal gospej Brillautovi?" Ženski Judež je stiskal v svojih rokah usnjet ročaj z vrečico. Peter ni dvomil niti za trenutek, da bi ne bilo teh pisem v majhni vrečici. Da je ravno k njemu prišla, zdelo se mu je tudi naravno. Ona je ta Lartailova pisma ukradla, potem pa se vprašala: "Komu jih prodati?" Gospej Brillautovi? Ali Lartailu? Gotovo se je bala, da bi jo ta dva raje popihala, ko bi videla, da sta razkrinkana, kakor pa da bi bila odvisna od nje... Ali soprogu samemu? Dati mu pisma, bi se reklo, poučiti ga o nezvestosti njegove žene. Ali bi bil mož voljan plačati veliko vsoto za dokaz, ki bi si jih lahko sam preskrbel z nekoliko pazljivostjo? Služkinja je vedela po tem, kar je slišala v salonu ali po svojih pravih o silovitem boju, ki se je vnel v mestu O. za izpraznjeno mesto poslance. Vedela je, da je soproj njene gospe vpliven mož v mestu in da je uspeh Lartailov popolnoma odvisen od njegove podpore. Vedela je tudi, da je Montbrun bogat. To bi bil človek, ki bi ji dobro plačal ta pisma. Ta podel račun ni prevartal tatiče. Kajti ko je kandidat slišal to malo častno ponudbo in nekaj trenutkov preudarjal, se je dvignil ter šel k mizi, iz katere je vzel štiri bankovce po petsto frankov. Dal jih je izkušnjavki, ki je pregledala višnjeve papirje tako mirno, kakor da bi šlo za najbolj pošteno rupčijo. Odprla je svojo vrečico ter izročila Montbrunu zavoj pisem.

"Čitajte, gospod," je dejala, "boste videli, da imate nekaj za svoj denar..."

On ji namigne, naj odide. Šele po njenem odhodu se ojunači in vzame v roke te papirje. Spoznal je pisavo svojega nasprotnika. Deset vrstic, ki jih je prečital, ga je prepričalo, da je res imel nekaj za svoj denar. Če bi ta pisma samo zavil v zavitek ter jih naslovil na Brillautu, bi se že maščeval, dvakrat maščeval. Poznal je značaj poslance drugega volivnega okraja. Bil je razdražljiv, ponosen mož, ki je zelo ljubil svojo ženo. To odkritje bi ga delalo v srec. Montbrun ga je gledal v duhu, kakor človeka je zastil prejšnji večer na volivnem shodu. Njegov krut, zaničljiv osmehek mu je bil še vedno živo pred očmi. Gledal je tudi Lartaila. Šele sedaj se mu je zjasnilo, kakor prikrite razmer so bohačega advokata tako visoko dvignile pri radikalnem odboru, ki mu je predsedoval Brillaut. Tem bolj! Iznenadenje bo tem hušje! Korenito se izpremene razmere med tema človekoma. Prišlo bo do dvoboja, morda do uboja. Eno je bilo gotovo: ponosni Brillaut bi ne podpiral več svojega tekmeca. Najmanj pa bi bilo to, da bi Lartaila prisilil, da odstopi, in v zadnjem hipu bi ne mogel noben kandidat nastopiti. Dvanajst dni! Določena je bila bela nedelja, in veliki teden se je pričel. Montbrun je ohranil vernost svojih pradedov nepokvarjeno. Bi je vnet, globokoveren katolik. Nazloga se je domislil, kako srdito se je Brillaut trudil v Burbonski palači za zloglasne postave proti cerkvi, in posebej še njegovega govora proti bogoslovnim semenščem in proti Saint Sulpice. Naslikal si je, kako visi nad njegovo glavo meč za kazni. Ali ni bil on med kolovodji najzlobnejših boriteljev zadnjih pet let, ki so se vojskovali naravnost zoper blagor domovine? Na misel mu je prišla vrstica lista iz naše velikega ponedeljka, kateri je mladi mož orejšnjega dne prisostvoval: "Eece omnes quasi vestimentum conterentur, tinea comedet eos!" "Vsi sovražniki božji bodo vzpadli kakor oblika. Gnjloba jih bo požrla." In nekako hruto veselo mu je prepojilo srce...

III.

Kadar se velikodušni ljudje pod vplivom premočne strasti odločijo, kako ne ravno plemenito dejanje, se zdi, da se jih loti nekaka mrzlična naglost, da bi stvar hitro izvršili. Kakor bi se bali, da bi se jim ne oživila še o pravem času njihova tankovestnost. Mont-

brun je govoril s služkinjo okoli devete ure; ko je bila ura deset je bil kandidat že na ulici, na potu proti veliki pošti. Nesel je v poštni nabiralnik pisma Lartailova na gospo Brillautovo, ki jih je bil zložil v zavitek. Da bi se njegova roka ne spoznala, je zaradi večje varnosti napisal ime in naslov soproga z izpremenjeno pisavo. Skrbno je hodil po malih, stranskih ulicah, hoteč se umakniti znancem, kakor bi se bal, da bi se mu že na obrazu ne čitalo, kam gre in zakaj. Tako je prišel pred pošto, ne da bi bil koga srečal. Pogledal je po prostoru, sredi katerega se dviga jako fino izklesan vodomet, ki je bil postavljen v osemnajstem stoletju. Nekaj Berminov učence je ondi napravil slovitega rimskega Tritona, naslonjenega na skalo in brizgajočega iz votline vodo. Montbrun ni navadno nikoli šel tude, ne da bi se bil ozrl na lepi bronasti kip, ki ga je sponijal na njegove mladostne izprehode z očetom in materjo. Ta hip pa je pazil samo na to, če ga kdo ne vidi. Blizal se je skrinjici pred vhodom na pošto. Roka se mu je tresla, ko je vtaknil zavitek v ozko špranjo. Ko zabojček izpusti, se ne dá več nazaj vzeti... Že ga je bil dejal polovico v odprtino. Še en sunek, popolnoma rahel sunek s prsti in večerjajši shod bi bil maščevan... Oh, kruto maščevan! Vendar ravno tega majhnega sunka kandidat ni napravil. Mesto, da bi bili prsti porinili in odnehali, so se oklenili zavitka, ki ga je potegnil iz odprtine nazaj. Pisma spravi v žep in se z isto naglico, s katero je prišel, napoti zopet po majhnih, križajočih se ulicah, toda ne na svoje stanovanje. Ko je bil na tem, da se res tako nelepo maščuje, se mu je naenkrat uprl notranji čut njegove časti. Tankovestnost se mu je povrnila in mu oslabila željo po maščevanju. Niti Brillaut, niti gospa Brillaut, niti Lartail niso vzbudili v njemu najmanjšega čuta usmiljenja. Žena je bila zrela ptica, moža pa politična hudobneža. Kakor je že dejal, ti ljudje so zaslužili vse. Montbrun si je ponavljal to trditev, ko se je oddaljeval od pošte:

"Pa vendar vsi zaslužijo! Vsi zaslužijo!..." Pristavil je: "Uničiti jih s takim ali takim sredstvom, je delo, ki je zahteva javni blagor." In vendar se mu je vest ustavljala, ko se je hotel z gotovostjo odločiti za ali proti. In h komu je tekel s tako mrzličnimi koraki?

Šel je tje, kjer je moral biti Brillaut najbolj sovražec: namreč proti velikemu semenšču, da bi ondi poiskal svojega prijatelja, duhovnika, ki ga je oni večer brezverski poslanec na govorniškem odru na najgrši način ovdil.

"Da bi le abbé Pierron ne bil še odpotoval," si je dejal. "E, dobro! Če je odinil, naj bo to znamenje, da oddam pisma na pošto, in to bo pravo. Kajti, ko bi ne bilo teh grdih postav, bi bil Pierron varen tukaj. Tako so a pa vsled protiverskih postav pregnali iz semenšča, kakor nedolžno žrtev."

(Nadaljevanje sledi.)

Smešnice.

Lastna hvala.

Mlad pisatelj N. je hvalil v neki družbi svoje najnovije delo "Večerne novelice" rekoč: "Povem vam, da takega uspeha s to knjigo nisem pričakoval. Zadnjič je čital nek potnik to moje delo na železnici s takim zanimanjem, da se je peljal 25 milj še naprej od cilja, ali namenjene postaje."

Nekdo izmed navzočih se mu nato porogljivo nasmeje rekoč: "Dotičnik je gotovo zaspal na vlaku."

Iz življenja pohajačev.

V mestu B. je nastalo pred nekaj tedni splošno pomanjkanje delavcev pri gradbi hiš. Vsled tega se poda kontraktor K. v bližnje vas, kje je našel ob cesti sedečega trampa.

— "Prijatelj, če hočete delati, idite z menoj?"

— "Kake vrste delo pa imate?"

— "Well, raznovrstno. Ali bi lahko opravljali kako delo z lopato?"

— "Šur, — to pa samo, če bi pekeli kos 'steka' ali slanina na nji."

Oj, ta ženaka!

Prvi hribolazec: "Torej ste bili res že tudi vi na Triglavu? Kaj se vam je pa ondi najbolj dopadlo?"

Drugi hribolazec: "Zlatolasa hčerka našega gorskega vodnika."

Previdna deklica.

Mati, 7 letni hčerki Milici: "Predno greš spat se pa le loppo prekrižaj in molj."

Milica: "Mi ni potreba, ker sem že pri večerji opravila molitev v ta namen, samo da grem sedaj lahko preje v postelj."

Brezupšno delo.

Pri vsaki stvari, katere se lotimo, bi se morali držati gotovega cilja, drugače je naše delo brezuspešno. To se mora osobito povdarjati pri zdravljenju kake bolezni. Mi moramo vedeti, čemu je rabiti samo kako gotovo zdravilo ne pa drugo; znati moramo pri tem tudi, kake uspehe pričakujemo od istega. Zelo dober uspeh kakega izdelka se splošno pozna kakor je n. pr. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino poznato pri boleznih v prebavnih organih, pri bolečinah in krčih v želodec ter črevesju, osobito pa pri zapeki (zabasanosti) in njenih komplikacijah. To vino je tudi dobro pri nezvestosti, slabokrvnosti, griži in telesni slabosti. Ako vas bode napadel znak kake izmed tu navedenih bolezni zanesite se na Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino in ne iščite drugih zdravil. Cena \$1.00 Dobiva se v lekarnah Jos. Triner, izdelovalec. 1333—1339 So. Ashland, Ave, Chicago, Ill.

Trinerjev Liniment je eno izmed najboljših zdravil za drgnjenje po telesu ako trpite vsled živčne, ali revmatične bolezni, osobito, kadar čutite bolečine na kakem posameznem sklepu, ali v mišičevju. Imejte ga vedno doma pri gospodinjstvu! Cena, 25 in 50c; po pošti 35 in 60c.

(Adverts.)

KOLEDARJI

Še nikdar poprej nisem imel tako fino in moderno izdelanih stenskih koledarjev, kakor so za leto 1916; vsled tega jih priporočam cenjenim rojakom za naročbo. Koledarji so zelo veliki; razdeljeni v 12 listov in za vsaki mesec prinašajo drugačne slike. Tiskani so v dveh barvah: modra in rdeča, s katero so zaznamovane tudi nedelje in prazniki.

Ti stenski koledarji so pravi kras za vsako hišo, ali za vsako družino. Ker jih naročim vsako leto po 10.000 zato jih dobim ceneje. Vi ga lahko dobite za 14c, ako mi pošljete ta znesek v poštnih znamkah; pri tem je poštnina že upošteva.

Pišite po enega! Upam, da boste naročilo ponovili. Naročila se bodo točno izvrševala. Pošiljam jih, kamorkoli želite. Vselej pa prosim natančen naslov naročnika, ako pišete zase, ali za koga drugega.

Pišite na:

A. GRDINA
6127 St. Clair Ave,
CLEVELAND, OHIO.

NA PRODAJ

je farma, obsegajoča 20 akrov v lepem kraju za nizko ceno \$850.00 Zemlja je ondi rodovitna, podnebje in voda zdrava. 10 akrov je že izčiščenih ter zagrajenih z visoko in trdno žično ograjo. Na ostalem zemljišču je še nekaj lesa za posekati. Novo hiša, hlev s skednjem, velik kurnik in vodnjak.

Pišite za pojasnila na:
HIRT KAROLY
4018 Calumet Ave
CHICAGO, ILL.
(Adv. No 48 — 51.)

V MIRNEM ČASU.

Na Trinerjevem stenskem koledarju za l. 1916 je videti krasno sliko o bogastvu narave in prosperiteti v mirnem času. Dalje kako se po suhem in po vodi pošilja na svetovni trg zemeljske pridelke in konečno, kako veselo navdaja svet v mirnem času.

Ako želite en tak koledar, pošljite 10 centov v poštnih znamkah na:

Mr Jos. Triner, 1333—1339
So. Ashland Ave,
Chicago, Ill.
(Adv. No 48 — 50.)

IDEALNA LEGA ZA SLOVENSKO NARABLINO.

Potreba je le malo kapitala. — Lahki pogoji.

Zemljišče, katero lastuje Baldwin County Colonization družba, se nahaja v južnoistočnem vogalu Baldwin okraja (County) v Alabami ob mehikanskem zalivu. Ta svet se prostira na planoti, ki je dobro s odtočnimi jarki preskrbljena. Zemljišče je tu zelo rodovitno, peščeno ilovičasto, vsled česar se isto lahko obdeluje. Pitna voda je tu zdrava, mehka in kristalna. V bližini se nahaja več krajev z znanimi trgovišči. Istotako so tukaj že cerkve, šole, trgovine, mlekarna, telefon, organizacije farmerjev in socialno življenje, vse se nahaja že tukaj. Vaše pridelke, kakor: koruzo, oves, mrvo, bombaž, irski in sladk krompir, sladkorni trs, vse vrste sadja in in vretne zelenjadi, živino, prašiče in kurjad, lahko pošiljate po železnici ali po vodi v razna severna mesta. Iste lahko tudi peljete sami z vozom v Pensacolo, mesto z 30.000 prebivalci, ter stvari ondi prodate. Vrnete se lahko nazaj še isti dan. Tu raste vse, kar se potrebuje za udobno vsakdanje življenje, tako da se lahko ta kraj imenuje "Ameriški raj". Na zahtevo Vam določimo radovolje cirkularje in knjižice z opisom te naselbine in Vam dajem na pisarne vprašanja potrebna pojasnila.

MATH CESAR,
1900 West 22. Street,
Chicago, Ill.

(Adv.)

SLOVENC! POZOR!

Predno pritane zima in mraz, Vam je še dana prilika kupiti si svoj dom v bližini slovenske cerkve v Chicagu. Imamo še napredaj par hiš, ki morajo biti prodane pred zimo, zaradi tega, ker so gospodarji teh hiš že kupili, ali pa nameravajo kupiti v drugi okolici. Sedaj je torej čas kupiti te hiše za gotovino ali na tako nizke obroke, skoraj kakor bi plačevali rent, in Vas zagotavljamo, da boste zadovoljni, ako kupte od nas. Lahko vprašate druge, ki se že od nas kupili hiše, če so zadovoljni ali ne!

Dalje Vam še naznanjam, da izdelujemo vsa v notarsko stroko spadajoča dela, pregledujemo vse gospodarske listine (Deeds in Abstracts) in zavarujemo Vaše posestvo proti ognju. Vsak nasvet je brezplačen.

Slovencem se priporoča,
Frank Kosmach
z Emil A. Bosner.
2116 W. 22nd Street,
Chicago, Ill.
Telephone Canal 2138.

PETER CULIG
JAVNI NOTAR

1245 So. Santa Fé Avenue,
Pueblo, Colo.

Izdeluje vsakovrstne pravne javne listine, spadajoče v Notar, ako stroko za Združene države in staro domovino.

Imam v zalogi

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1916.

Izšlo je šestero knjig in sicer:

1. Koledar za leto 1916.
2. Mestja, 2. zvezek.
3. Zgodovina d. in kr. pešpolka št. 17.
4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek.
5. Slovenske večernice, 69 zv.
6. Trojka, povest, namesto molitvenika.

En iztis knjig po pošti stane \$1.50 za naročnike v Pittsburgu, Clevelandu in Chicagu pa samo \$1.30 ker v teh mestih imam zalogo. Sprejemam tudi udaino za prihodnje leto, ki znaša samo jeden dolar.

ALOIS SKULJ,

F. O. Box 1402, New York City, N. Y.
(11.10—12.29. 15.)

Barbara Stajdohar

807 Chicago St., Joliet, Ill.
(blizu slovenske cerkve)

se priporoča Slovenkam in Hrvatcam za izdelovanje kit. Iste delam iz česanih ali izpadlih las. Dalje izdelujem iz las ženske in moške verižice za ure, prstane razne cvetlice in druge okraske, primerne za božična darila. Rojaki, podpirajte rojakinjo!

(Adv. 11. 17. 15. — 2. 17. 16.)

Dr. Martin J. Ivoc

Slovenski
zdravnik

Physician—Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St.
Corner Clay St.,
JOLIET, ILL.

Urad zraven slov. cerkve.

Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—8.
Chicago telefon: 4295.
Dom 2192 L.

Frank Pelkovšek

720 Market Street
WAUKEGAN, ILLINOIS

Zastopnik raznih parohialnih druš. Pošilja denarje v staro domovino in praviha notarske posla.

Se toplo priporoča Slovescem v Waukegan in okolici.

TEL: CANAL 6027.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA

MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gospodinje! Ako rabite pri gospodinjsstvu sveže mleko, dobro sladko, ali kislo smetano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, (Butter) oglasite v moji mlekarni.

Jaz prodajem mleko, ki je pastirizirano; dobivam ga naravnost od farmerjev. Mleko je preje natančno preiskušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarni; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko take vrste je posebno priporočati otrokom rejencem.

Mleko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času.

Za obilna naročila se toplo priporočam:

FRANK GRILL.

slovensko-hrvatski mlekari

Telefon: 617R.

LOUIS M. PTAK

oblastv. potrjeni
POGREBNIK210 St. Marks Street
PERU, ILL.

Se toplo priporoča rojakom Slovescem v Peru, La Salle, Oglesby in Depue, Ill., za oskrbo pogrebov. Jaz sem rodom Čeh in sem edini pogrebnik v tem kraju ter okolici, ki je tudi član K. S. K. J. Na razpolago imam vedno ambulanci voz, ter kočije za razne prilike: poroka, krstije, itd. Člani podpirajte člani!

Važen nasvet

Ako ste v zadregi,
da morda potrebujeteODVETNIKA ALI
ZAGOVORNIKA

obrnite se za zaupne na:

August W. Kerr-a

ki Vam bode stal na strani in pripomogel do Vaših pravic. Te odvetnik je prijatelj delavcev, ker je vrhovni svetovelec in odvetnik velike unije

United Mine Workers
of America,
District 12.

Osobito se priporoča delavcem v odškodninskih tožbah. Njegov naslov je:

A. W. KERR,

ROOM 810-811
FERGUSON BUILDING

Springfield, Illinois.